

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Het arbeidscontract en de arbeidsonderbreking — Interpretatie van art. 12 van de wet op het arbeidscontract

1. Op 17 januari 1958 heeft het Hof van Cassatie twee arresten gevelde die heel wat opschudding hebben teweeggebracht. In de industriële middens werd alarm geslagen, terwijl de syndicaten victorie kraaiden (1). Waarom dan? Welnu, het Hof van Cassatie had zich uit te spreken over twee voorzieningen, één tegen een beslissing van de werkrechtssraad van La Louvière van 5 oktober 1956 en een ander tegen de beslissing van de werkrechtssraad van Bergen van 20 maart 1956.

In beide gevallen ging het om de volgende feiten : een arbeider was te laat op het werk gekomen ter oorzaak van verkeersmoeilijkheden. De werkgever had van zijn normaal loon, de uren, die de werkmán te laat gekomen was, afgetrokken. De betrokken syndicaten brachten de betwisting echter voor de genoemde werkrechtssraden, die bij toepassing van artikel 12 van de wet van 10 maart 1900, gewijzigd door de wet van 4 maart 1954 op de arbeidscontracten, de patroons veroordeelden om het achtergehouden loon bij te betalen.

Op verhaal vanwege de patroons heeft het Hof van Cassatie in beide gevallen de voorziening verworpen.

Aldus heeft het hoogste Hof beslist dat de arbeider die te laat op zijn werk komt ter oorzaak van bv. defect aan het vervoermiddel of terwille van de weersgesteldheden, toch recht heeft op zijn integraal dagelijks loon, zelfs al komt hij bv. een half uur vóór het einde van het werk aan.

Het laat zich begrijpen dat zulke rechtspraak een zekere beroering heeft verwekt, vooral in de grootnijverheid waar dagelijks duizenden arbeiders met autobussen en treinen komen werken.

Het loont wellicht dan ook de moeite de arresten van het Hof van Cassatie van 17 januari 1958 even kritisch te onderzoeken.

2. De tekst van de wet waarop de betwisting berust is de volgende :

Artikel 12 : « De arbeider geschikt om te werken, » die zich normaal voor zijn werk aanbiedt, maar die » door een van zijn wil onafhankelijke oorzaak in de » onmogelijkheid wordt gesteld te arbeiden, heeft, be- » houdens het geval van overmacht, recht op zijn » normaal loon. Van deze beschikking kan slechts

» afgeweken worden krachtens een bij Koninklijk » Besluit bindend verklaarde beslissing van het paritaire » comité. Vallen niet onder de toepassing van dezelfde » beschikking, onder meer de gevallen waarin de arbeider in uitvoering van een dergelijke beslissing een » vergoeding voor bestaanszekerheid geniet. »

Het Hof van Cassatie heeft in de aangehaalde arresten gestatueerd als volgt : de woorden : « *die zich normaal voor zijn werk aanbiedt* », moeten geïnterpreteerd worden; zich steunende op de voorbereidende werken, zegt het hoogste Hof dat de geciteerde woorden ook van toepassing zijn op de arbeider die zich « *normaal naar zijn werk begeeft* » (et se rendant normalement à son travail), en die te laat aankomt wegens een oorzaak die onafhankelijk is van zijn wil.

Het komt ons voor dat het hoogste Hof hier een delicate kwestie op al te laconieke en simplistische wijze heeft beslecht. Deze gevelde arresten kunnen o.i. niet aan een ernstige kritiek weerstaan, kritiek welke zowel in de wettekst zelf als in de voorbereidende werken voeding vindt.

3. — A. Ontstaan van het huidige artikel 12.

In de wet van 10 maart 1900 luidde het artikel 12 aldus : « Lorsque par le fait du chef d'entreprise » l'ouvrier payé à la pièce, à la tâche ou à l'entreprise » et présent à l'atelier est mis dans l'impossibilité de » travailler, il a droit à la moitié du salaire correspon- » dant au temps perdu, à moins qu'il ne soit autorisé » à quitter le lieu du travail. »

Deze wettekst had niet alleen aanleiding gegeven tot zeer verwarde en vinnige discussies tijdens de voorbereidende werkzaamheden maar is na zijn ontstaan een voortdurende bron van tegenstrijdige doctrinaire stellingen en juridische uitspraken geweest (2).

De wetgever heeft echter op 4 maart 1954 het artikel 12 zoals vele andere fundamenteel gewijzigd en wel zoals blijkt uit de voorbereidende werken om vier redenen.

« Uit de vergelijking dezer teksten, zo lezen wij in » het verslag van senator Houben (3), blijkt onmiddellijk dat men met de nieuwe bepalingen de huidige » wet heeft willen wijzigen als volgt :

» — een einde maken aan het thans bestaande en

» niet gerechtvaardigde onderscheid tussen de werklie-
den die worden betaald per dag of per uur en die
welke worden bezoldigd per stuk of per taak;

» — het volle loon toekennen waar de huidige wet
slechts recht geeft op de helft ervan en zulks ook
wanneer de arbeider de werkplaats mag verlaten;

» — de beschikking bindend maken, waar ze thans
slechts aanvullend is;

» — de beperkende interpretatie waartoe de huidige
tekst kan aanleiding geven onmogelijk maken en het
recht op behoud van loon voor verloren uren in de
loop van de dag ruimer omschrijven. Te dien einde
werd inzonderheid het begrip onmogelijk te arbeiden
« door toedoen van het hoofd der onderneming » ver-
vangen door het begrip : recht op loon « behoudens
overmacht » (4).

4. — B. *Ontleding van de wettekst.*

Wanneer wij de tekst van artikel 12, al. 1, nauw-
keurig en aandachtig lezen, menen wij de inhoud als
volgt te kunnen weergeven : De arbeider heeft recht
op zijn normaal loon op voorwaarde :

- 1) dat hij geschikt is om te werken,
- 2) dat hij zich normaal voor zijn werk aanbiedt,
- 3) dat hij in de onmogelijkheid wordt gesteld te
arbeiden door een van zijn wil onafhankelijke oorzaak,
- 4) dat er geen overmacht is.

Uit die commentaren en de voorbereidende werken
blijkt dat deze voorwaarden als volgt moeten geïnter-
preteerd worden :

5. — A. *Geschikt zijn om te werken :*

Dit wil niet zeggen dat de arbeider hetzelfde werk
moet kunnen doen. Wij lezen desbetreffende in het
verslag van Mevr. De Riemacker-Legot (5) :

« Een andere discussie ontstond omtrent de termen
» « bekwaam om te werken ». Er werd opgemerkt dat
» dit een nieuwe notie is die tot arbitraire maatregelen
» zou kunnen leiden. Uw commissie oordeelde het nodig
» duidelijk te zeggen dat « bekwaam om te werken »
» geenszins betekent « bekwaam om een of ander werk
» te verrichten ». Het betekent dat men in een toestand
» verkeert die toelaat op normale wijze zijn gewoon
» werk te doen. Dat zal bij voorbeeld niet het geval
» zijn wanneer iemand in bedronken toestand ver-
» keert » (6).

De vraag stelt zich evenwel hier of het volstaat dat
de arbeider geschikt is om te werken bij *het begin*
van het werk, of dat hij deze geschiktheid moet hebben
gedurende de ganse arbeidsdur, m.a.w. een arbeider
die gezond op het werk aankomt en tijdens het werk
ziek wordt : heeft hij recht op het loon van de wegens
ziekte niet gewerkte uren ? De werkrechtsspraak van
Namen heeft op 14 mei 1956 in zulk geval het loon
toegekend. Het Hof van Cassatie verwierp op
4-11-57 de voorziening tegen deze uitspraak zeggende
« qu'il résulte de ces termes que l'aptitude de l'ouvrier
à travailler doit être appréciée au moment où il se
présente pour exécuter son travail et que son inapti-
tude survenant ultérieurement ne le prive pas du droit
à son salaire journalier normal si elle est due à une
cause indépendante de sa volonté » (7).

Deze uitspraak lijkt ons voor kritiek vatbaar, maar
het valt buiten het kader van dit artikel deze kwestie
grondig te onderzoeken.

6. — B. *Die zich normaal op zijn werk aanbiedt.*

Het Hof van Cassatie heeft in de arresten van
17 januari 1958 gemeend deze termen te moeten inter-
preteren :

« Attendu que la demanderesse soutient que la
volonté du législateur n'a été exprimée de manière
expresse qu'avant l'addition au texte du mot « norma-
lement » par la Commission du travail et de la pré-
voyance sociale du Sénat ».

» Mais attendu que cette addition a été justifiée, non
par la raison que l'interprétation précédemment donnée
ne devait pas être admise, mais par la seule considéra-
tion qu'il importait de souligner que le texte n'était
pas applicable à un ouvrier se présentant, non pas en
exécution d'un contrat en cours, mais pour être
embauché, ni à un ouvrier dont le contrat est en cours,
qui se présente pour travailler bien qu'il ait été
régulièrement averti, conformément à l'article 28ter de
la loi sur le contrat de travail, qu'il n'avait pas à se
présenter en raison de la suspension du contrat. »

Wij lezen hieromtrent in het verslag van senator
Houben (8).

« De arbeider die zich normaal voor zijn werk aan-
» biedt, is de arbeider die zich aanbiedt in de uitvoering
» van een lopend arbeidscontract en niet de arbeider
» die zich aanbiedt ter aanwerving. Uw commissie heeft
» het woord « normaal » in deze zinsnede ingevoegd om
» er op te wijzen dat de arbeider verondersteld wordt
» zich aan te bieden *zoals overeengekomen*. Hij heeft
» zich bv. niet aan te bieden wanneer het contract
» overeenkomstig de voorwaarden bepaald in artikel
» 28ter geschorst is ».

Wanneer de aangehaalde verslaggever zegt « zoals
overeengekomen » dan menen wij dat dit ook betrek-
king heeft op de overeengekomen voorwaarden en
modaliteiten van het contract : zoals bv. de vastgestelde
uren en de plaats van uitvoering.

Een arbeider die dus niet op het begin op het werk
aanwezig is, biedt zich niet aan « zoals overeengeko-
men » en dus ook niet « normaal » : m.a.w. de term
« normaal » duidt er op dat voor de toekenning van het
dagloon de arbeider zich op het gestelde uur op het
werk moet hebben aangeboden. De interpretatie die het
Hoge Hof aan de term « normaal » geeft lijkt ons dan
ook te beperkend en niet in overeenstemming te zijn
met de voorbereidende werken.

7. De interpretatie van het hoogste Hof betreffende
de woorden « *zich op zijn werk aanbieden* » lijkt ons
ook niet in overeenstemming te zijn noch met de tekst
noch met de geest, noch met het geheel der voorberei-
dende werken van de wet.

Wij vragen ons vooreerst af of het wel nodig was
deze termen te interpreteren. De tekst is op zich zelf
toch duidelijk ! En wat duidelijk is moet volgens de
algemene rechtsprincipes, toch niet geïnterpreteerd
worden (9).

De woorden « die zich voor zijn werk aanbiedt »
kunnen ons inziens niet anders worden geïnterpreteerd
dan dat de arbeider werkelijk op het werk aanwezig
moet zijn : m.a.w. artikel 12 stelt als voorwaarde voor
zijn toepassing dat de arbeider vooreerst werkelijk op
zijn werk moet zijn aangekomen. Anders zou men toch
in de tekst gezet hebben « die zich normaal naar zijn
werk begeeft en er zich aanbiedt » of iets dergelijks (10).
Vergeten wij trouwens niet dat de wet op het arbeids-
contract in wezen een wet van burgerlijk recht is (10b).
Wij weten dat volgens de algemene beginselen van het
burgerlijk recht, wanneer een der twee contracterende
partijen door overmacht belet wordt zijn verplichtingen
te volbrengen, dit de andere partij ook ontslaat van
zijn verplichtingen na te komen. Een wet die uitzonde-
ring maakt op dit principe moet o.i. restrictief worden
geïnterpreteerd.

8. — C. *Maar die door een van zijn wil onafhankelijke oorzaak in de onmogelijkheid wordt gesteld te arbeiden.*

Dit wil klaarblijkelijk zeggen dat de arbeider belet is te werken wegens een reden die niet van hem afhangt : bv. doordat de patroon hem belet te werken, of doordat er geen werk is. Tijdens de voorbereidende werkzaamheden heeft men lange tijd geaarzeld eer men tot deze definitieve tekst kwam. In de vroegere tekst (wet van 10 maart 1900) stond « l'orsque par le fait du chef de l'entreprise » : de rechtspraak heeft deze woorden nog al beperkend geïnterpreteerd in deze zin dat ook het begrip « fout » in hoofde van de werkgever, werd verondersteld.

De regering had oorspronkelijk voor de wijziging van artikel 12 de volgende tekst voorgesteld :

« De arbeider, bekwaam om te werken, die zich voor » zijn werk aanbiedt, maar die *door toedoen van de » werkgever*, in de onmogelijkheid wordt gesteld te » arbeiden, heeft niettegenstaande elk daarmede strijdig » beding, recht op het normale dagloon ».

Tijdens de verschillende besprekingen in de commissies van kamer en senaat werden aan deze tekst uiteindelijk twee wijzigingen aangebracht.

1) men voegde er bij : « behoudens het geval van overmacht » met de beperkte betekenis van het woord « overmacht » zoals wij verder zullen zien,

2) om de tendens naar de beperkende interpretatie van de woorden « door toedoen van de werkgever » tegen te gaan, werden deze uiteindelijk vervangen door : « een van zijn wil onafhankelijke oorzaak ». Daarmede wilde de wetgever duidelijk aantonen dat ook een oorzaak die niet het gevolg is van een *foutieve gedraging* van de werkgever in aanmerking komt.

Wij menen echter uit de voorbereidende werken te mogen afleiden dat de oorzaak « van de onmogelijkheid tot arbeiden » betrekking moet hebben op de onderneming zelf, zoals dit het geval was in de wet van 10 maart 1900 (11).

9. Afzonderlijk genomen zou de geciteerde zinsnede evenwel tot verwarring aanleiding kunnen geven, en zou men kunnen zeggen : een arbeider die niet op het werk kan zijn bv. door defect aan zijn vervoermiddel is ook in de onmogelijkheid te werken door « een van zijn wil onafhankelijke oorzaak ». En sommige juristen hebben zich tot deze interpretatie laten verleiden (12). Zij steunen zich hiervoor klaarblijkelijk op een tekst die in de voorbereidende werken voorkomt (13) en waarop wij hieronder zullen terugkomen.

Van nu af kunnen wij al zeggen dat de woorden « die door een van zijn wil onafhankelijke oorzaak in de onmogelijkheid gesteld wordt te arbeiden » in het geheel van de kontekst moet gelezen worden en daarin slechts hun werkelijke betekenis krijgen : de wettekst stelt vooraf twee voorwaarden : de arbeider moet geschikt zijn om te werken en tweedens moet de arbeider zich normaal hebben aangeboden voor zijn werk. Wanneer eens deze twee voorwaarden vervuld zijn, en er doet zich dan een onmogelijkheid tot werken voor door een oorzaak die niet van de arbeider afhangt, dan heeft hij recht op zijn normaal loon, met uitzondering van het geval van overmacht. Eigenaardig is dat het Hof van Cassatie niet de woorden « onafhankelijke van zijn wil » interpreteert hetgeen nochtans in het licht van de wordingsgeschiedenis begrijpelijk zou zijn, maar wel de woorden « die zich normaal voor zijn werk aanbiedt » die, o.i. nochtans aan duidelijkheid niets te wensen overlaten.

10. — D. *Behoudens het geval van overmacht* d.w.z. dat de werkgever niet verplicht is het normaal loon te

betalen, indien hij in zijn hoofde « overmacht » kan invoeren.

De wet zegt niet wat door de term « overmacht » dient verstaan maar deze term dient in ieder geval zeer strikt te worden geïnterpreteerd. Bovendien moet deze term in verband gebracht worden met de speciale voorschriften van artikel 16, 5° en 28 der wet.

« Wat het begrip « overmacht » betreft, lezen wij in » het verslag van senator Houben (14), verwijst uw » commissie naar artikel 16, 5° en 28 der wet, waar het » reeds wordt gebruikt. Het is dus gekend in de wet » waarvan sprake. Rechtspraak en rechtsleer hebben » het in verband met voormelde artikelen omschreven. » Er dient echter de nadruk op gelegd dat drie gevallen — en wel deze waaruit de meeste moeilijkheden » bleken te zullen voortspruiten — speciaal geregeld » zijn onder artikelen 28 ter en 28 quater, te weten : » het slechte weder, de technische stoornissen in de » onderneming en het gebrek aan werk wegens economische oorzaken. *Tussen deze beschikkingen en het » artikel 12* ligt een nauw verband. Behoudens de » speciale regelingen die kunnen worden getroffen, zoals » bepaald, brengen voormelde feiten slechts dan de » schorsing mede wanneer de arbeider verwittigd werd » dat hij zich niet op het werk moet aanbieden. Is deze » voorwaarde niet vervuld en biedt de arbeider zich » normaal aan voor zijn werk dan is het loon verschuldigd overeenkomstig artikel 12. Voor bedoelde gevallen gaat het dus niet om een interpretatie van het » begrip « overmacht », uitdrukkelijke bepalingen zijn » voorhanden » (15).

En in het verslag van de kamer, van de hand van Mevr. De Riemacker, lezen wij desbetreffende (16).

« Het geval van « overmacht » is en blijft een « feitelijke kwestie » en uwe Commissie heeft aan haar » verslaggever gevraagd de verschillende voorbeelden » die tijdens de bespreking aangegeven werden in het » verslag op te nemen ten einde haar zienswijze zo » duidelijk mogelijk weer te geven.

» Zo mogen niet als een geval van overmacht worden » aangezien : het gebrek aan grondstoffen, herstellingen, gemis aan bestellingen, kortom al wat veroorzaakt werd door een gemis aan goede organisatie. » Zo is over het algemeen geen geval van overmacht : » een machinedefect of een onderbreking van de drijfkracht, tenzij gans uitzonderlijk wanneer zij bijvoorbeeld tot gevolg hebben dat de onderneming totaal » lam is gelegd of wanneer, eveneens bij uitzondering, » en omwille van het groot aantal arbeiders die in een » getroffen atelier worden te werk gesteld, het onmogelijk is aan die arbeiders tijdelijk een andere bezigheid » te geven. Zulks kan voorkomen in grote ondernemingen, bij voorbeeld in steenkoolmijnen waar machinedefect honderden arbeiders werkloos kan maken. Zo » nog zullen de weersomstandigheden in algemene regel » niet als een geval van overmacht kunnen worden » beschouwd ».

Uit dit alles blijkt dat het begrip « overmacht »

1) zeer restrictief moet geïnterpreteerd worden,
2) dat het alleen gaat om overmacht die in hoofde van de patroon bestaat (17).

11. — C. *Recht op zijn normaal loon*. Dit is het loon zoals het werd overeengekomen in het arbeidscontract (18).

Uit hetgeen voorafgaat menen wij te mogen besluiten dat de wettekst zelf niet toelaat het loon toe te kennen aan een arbeider die wegens « technische storing » van het vervoermiddel of weersomstandigheden te laat komt op het werk. Artikel 12 speelt dan alleen wanneer de arbeider zich normaal voor zijn werk heeft aangeboden, t.t.z. vanaf het ogenblik dat hij werkelijk op het werk

aanwezig is. Hetgeen vooraf gebeurd is wordt niet door artikel 12 geregeld.

12. — C. De voorbereidende werken.

Het Hof van Cassatie alsmede enkele auteurs (o.a. Trine et Lamy, Me Taquet) hebben nochtans gemeend een tegenovergestelde thesis te moeten aanbevelen. Zij steunen zich hiervoor op een tekst uit het verslag van Mevr. De Riemacker die als volgt luidt (19).

« Een belangrijke opmerking werd door een lid naar voren gebracht, nl. dat het duidelijk moet zijn dat de reden die het werk onmogelijk maakt « *onafhankelijk moet zijn van de wil van de arbeider* ». Het gebeurt, inderdaad, vooral in het winterseizoen, dat bij voorbeeld de treinen ernstige vertragingen hebben. Er kunnen zich trouwens spoor- of andere verkeersongevallen voordoen die tot gevolg hebben dat een arbeider zich laattijdiger dan het normale uur op zijn werk aanbiedt. Die feiten, waaraan de arbeider geen schuld heeft, mogen niet te zijnen nadele vallen, en voor de werkgever geen argument zijn om te beweren dat het werk laattijdig aangevat zijnde, de arbeider geen recht heeft op een volledig dagloon ».

13. Wij geven toe dat deze tekst van het voor ons onbekend gebleven parlamentslid misleidend is. Maar dit kan o.i. niet de conclusie van het hoogste Hof verrechtvaardigen.

a) De geciteerde tekst is een witte raaf te midden van een labyrint van vele andere verklaringen en teksten; nergens wordt deze tekst nog herhaald of is men op deze kwestie nog teruggekomen: niet in de voorbereidende werken — niet in de besprekingen in kamer of senaat. Zulks is toch wel bevreemdend: onze parlementairen moeten toch wel geweten hebben dat zij hierbij een zeer delikaat en tevens belangrijk punt hebben aangeraakt! Moesten zij deze discussie werkelijk hebben willen beslechten in het voordeel van de arbeiders, dan zouden zij toch veiligheidshalve dit wel uitdrukkelijk in de termen van de wet hebben voorzien. Dit is echter niet gebeurd, hetgeen ons doet besluiten dat de wetgever bewust deze kwestie niet heeft willen oplossen in onderhavige wet.

14. b. Er is trouwens meer: uit andere verklaringen en dan vooral in de voorbereidende werken van de senaat die o.i. de werkelijke geest van de wet weergeven (ook chronologisch), blijkt het duidelijk dat het in de ogen van de wetgever ging om de betaling van het loon van de onderbroken arbeid van een werkdag die *begonnen is*.

Zo bv. senator Houben in zijn reeds geciteerd verslag op blz. 4:

« Practisch meer belangrijk blijken de bepalingen betreffende het loon van de *begonnen arbeidsdag*, de opzegging van het contract gesloten voor onbepaalde duur en de gronden tot schorsing van het contract ».

De commentaire van artikel 12 in het verslag Houben is voorafgegaan door de titel « *Arbeidsonderbreking - Interruption du travail* »! Hoe kan men iets onderbreken wat nog niet begonnen is. Hetzelfde kan men lezen in stuk nr 301 van de kamer voor volksvertegenwoordigers p. 1.

En wanneer nadien in toepassing van artikel 12 alinea 2 de beslissingen van de paritaire comité's, bindend gemaakt door Koninklijk Besluit in het Staatsblad verschijnen, spreekt men telkens van « het betalen van de *begonnen arbeidsdag* » (20).

Opvallend is trouwens dat het Hof van Cassatie in zijn arrest van 7-11-1957, waar het om de ziek geworden arbeider gaat, zelf spreekt van « *salair d'û pour la journée commencée* ».

De werkrechtsheraad van Pâturages motiveerde op 15-1-1957 haar afwijzende beslissing terecht als volgt:

« Mais attendu que cette déclaration est la seule » de son espèce, qu'elle est d'ailleurs contredite par » beaucoup d'autres contenues dans les travaux préparatoires et notamment dans les discussions qui eurent » lieu au Sénat où l'on désigne l'objet de l'article 12 » comme étant « le salaire dû pour une journée de » travail commencée. »

15. Er is daarenboven een logische verklaring waarom de wetgever de kwestie van de laattijdige aankomst niet heeft willen oplossen in de wet van 4 maart 1954. Op dat ogenblik was er immers nog een gans ander wetsvoorstel hangende dat betrekking had op het gewaarborgd weekloon. En waarschijnlijk zou in deze wet de kwestie van de laattijdige aankomst geregeld worden.

De volksvertegenwoordigers Major en Glineur stelden én in de commissie én tijdens de bespreking voor de kamer herhaaldelijk amendementen voor in verband met het gewaarborgd loon, ook betreffende artikel 12. Maar de regering, gevolgd door de meerderheid, weigerde er op in te gaan telkens verwijzend naar het speciale wetsvoorstel over het gewaarborgd weekloon. Deze wet zou al de betwiste kwesties hieromtrent regelen, zonder dat een aanvullende wijziging van artikel 12 zou nodig zijn (21).

16. Wij menen dan ook te mogen concluderen dat het Hoge Hof in zijn arresten van 17 januari 1958 op al te simplistische wijze een betwisting heeft beslecht die nochtans vérdragende gevolgen kan hebben op sociaal en economisch gebied: het lijkt ons niet te verantwoorden zich hiervoor enkel en alleen te steunen op een bepaalde passage van een anonieme schrijver, die, wij herhalen het, een volledig alleenstaande tekst is.

Het is trouwens te vrezen dat, eens het principe door het Hof van Cassatie aanvaard en vastgelegd, er zich vele misbruiken zullen voordoen; vermits er toch geen financieel nadeel meer is zullen de autobusgeleiders bv. die het vervoer der arbeiders verzekeren, gemakkelijk verleid worden om zich niet meer speciaal in te spannen om op tijd op het werk aan te komen.

Twee arresten van het Hof van Cassatie vestigen nog geen rechtspraak, het is te hopen dat het hoogste Hof bij een volgende gelegenheid het probleem grondiger zal onderzoeken om een conclusie te nemen die meer in overeenstemming is met de wet zelf.

A. VANDEURZEN,
Doctor Juris.

(1) Zie « Het Volk » van 15-2-1958.

(2) Les Pandectes Belges: V° Travail: contrat de ... nr. 726 en vlg.

(3) Parlementaire Bescheiden: Senaat 1953-54, nr 170, p. 16.

(4) Zie ook: Revue du Travail - octobre 1956, p. 1492: Mr Defalque: « Nouvelles sources juridiques du contrat de travail et garantie du salaire journalier ». — Parl. Besch.: Kamer 1952-53, nr 543, p. 9 en 11. — Journal des Tribunaux: 1954, nr 4030, p. 455.

(5) Parl. Besch.: Kamer 1952-1953, nr 543, p. 12.

(6) Zie ook: Revue du Travail - oct. 1956, p. 1492. — Journal des Tribunaux loco cit.

(7) Hof van Verberking: 7-11-1957.

(8) Parl. Besch.: Senaat 1953-54, nr 170, p. 18. — Zie ook: Revue du Travail loco cit. — Journal des Tribunaux 1954, p. 455 en vlg.

(9) Revue de Droit Social 1956, nr 2: nota betreffende een beslissing van de werkrechtsheraad van Namen 16-1-1956. — Revue de Droit Social 1957, nr 7, p. 267, 8. — Eveneens: Bulletin de la Fédération des Industries Belges 1954, p. 1518; D. De Page, T. I, nr 214 en T. II, nr 568. — Cassatie 18-7-1901 - Pas. 1 347; Cassatie 17-4-30 - Pas. 1930 1 164; Cassatie Fr. 24-2-31; D.P. 1931. 1. 105; Cassatie 20-2-51 - J.T. p. 349.

(10) Albert Raepsaet: Arbeidscontract p. 63/6. in die zin: Werkrechtsheraad Verviers 8 mei 1956 (F.I.B. 1956 p. 1607)). « Le texte de l'article 12, alinéa 1 de la loi sur le contrat de

» travail est clair et il n'y a par conséquent pas lieu de recourir aux travaux parlementaires.

» Pour que cet article trouve application, la première condition exigée est que l'ouvrier se soit présenté normalement au travail, c'est-à-dire au lieu et à l'heure convenue. Une arrivée tardive ne peut être considérée comme une présentation normale au travail, sans qu'il y ait lieu de rechercher si ce retard est dû à la déficience des moyens de transports ou à toute autre cause. L'employeur n'est pas tenu, dans ce cas, de payer le salaire correspondant au temps qui n'a pas été présenté ».

Eveneens : Werkrechtssraad van Namen 16-1-1956; Werkrechtssraad van Namen 31-1-1956; Werkrechtssraad van Patûrages 15-5-55 en 15-1-1957. — Contra : Werkrechtssraad van Bergen 20-3-1956; Bull. Ass. 20-5-56; Werkrechtssraad van La Louvière 5-10-1956.

(10b) Parl. Besch. Kamer 1952-53, nr 543, p. 2 en 3. — Senaat 1953-54, nr 170, p. 3.

(11) Parl. Besch. : Senaat 1953-54, nr 170 en Kamer 1952-53 nr 543.

(12) Zie o.a. Me Taquet in « Journal des Tribunaux » 1954, p. 453. — Trine et Lamy « Le Contrat de Travail » 1954, p. 39.

(13) Parl. Besch. : Kamer 1952-53, nr 543, p. 13.

(14) Parl. Besch. : Senaat 1953-54, nr 170, p. 18.

(15) Zie ook : Revue du Travail, oct. 1956, p. 1494. — Revue du Travail, Maart 1955, p. 253 en vlg. — Prof. Horion : « La suspension et la dissolution du contrat de travail ».

(16) Parl. Besch. : Kamer 1952-53, nr 543, p. 12.

(17) Zie A. Raepsaet : Arbeidscontract, p. 63/66 en vlg. Voor de toepassing ervan : Werkrechtssraad van Philippville 20-10-1955 : « L'absence imprévisible de certains travailleurs » participant à une grève politique constitue dans le chef de l'employeur un cas de force majeure le dispensant de payer le salaire normal aux ouvriers présents sur les lieux du travail, lorsque les ouvriers présents sont mis dans l'impossibilité absolue d'exécuter leur travail sans le concours des ouvriers absents ». — In dezelfde zin : Werkrechtssraad Antwerpen 10-2-1956. — Werkrechtssraad van Verviers 8-5-1956 : « La rupture d'une canalisation publique d'eau en dehors de l'entreprise constitue un cas de force majeure dans le chef de l'employeur, lorsque cette circonstance entraîne l'impossibilité de faire travailler les ouvriers de l'usine ou du département. Ce cas de force majeure exonère l'employeur de son obligation de rémunérer ses ouvriers pendant la durée de la suspension du travail ». — Eveneens : Werkrechtssraad van Patûrages van 15-5-1956; Werkrechtssraad van Beroep van Luik van 6-12-1953, J.L.O. 1954, p. 162; Arbeidsgerecht te Leuven : 6-9-1957, Rechtskundig Weekblad 1958, p. 1364.

(18) Parl. Besch. : Senaat 1953-54, nr 170, p. 18.

(19) Parl. Besch. : Kamer 1952-53, nr 543, p. 12.

(20) Zie Staatsblad : 30-9-1956 - K.B. van 15-9-1956; 9-3-1957 - K.B. van 26-2-1957; 12-9-1957 - K.B. van 7-8-1957.

(21) Parlementaire Annalen Kamer 28 oktober 1953, p. 19 en 29 oktober, p. 5. — Parl. Besch. : 1952-53, Kamer nr 543, p. 10.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

11e kamer. — 21 oktober 1957.

Voorzitter : M. Van Beirs.

Raadsheer-verslaggever : M. Rutsaert.

Advocaat-generaal : M. Depelchin.

Leurhandel. — Artikel 2/3° K.B. van 28 november 1939 stelt niet het vereiste van uitoefening van de leurhandel in groep.

Luidens artikel 2/3° van het K.B. n° 82 van 28 november 1939 wordt als leurhandel beschouwd de verkoop en het te koop stellen van de door dit besluit bedoelde koopwaren op de openbare markten, daaronder begrepen de kermis, foren, hallen, overdekte markten en de voor het publiek toegankelijke plaatsen, die niet specifiek bestemd zijn voor de verkoop of het te koop stellen.

Door, wat laatst vermelde plaatsen betreft, aan de wettelijke vereisten van toegankelijkheid voor het publiek en het niet specifiek bestemd zijn voor de verkoop of het te koop stellen, een derde voorwaarde toe te voegen, nl. de uitoefening van de leurhandel in groep d.w.z. dat verscheidene personen er bijeenkomen teneinde koopwaren te koop te stellen en te verkopen, heeft het bestreden arrest de toepasselijkheid van de strafwet in onderhavig geval afhankelijk gemaakt van een niet door de wetgever gestelde voorwaarde.

Waar voormeld artikel 2 bepaalt, dat openbare verkopen niet als leurhandel worden beschouwd, bedoelt het uitdrukkelijk enkel de openbare verkopen, die door bemiddeling van ministeriële ambtenaars geschieden.

O.M. t/ De Bont.

Gelet op het bestreden arrest, op 7 mei 1957 gewezen door het Hof van beroep te Gent;

Over het middel : schending van artikel 2, 3° van het koninklijk besluit n° 82 van 28 november 1939, doordat het bestreden arrest enkel de plaatsen waar de leurhandel in groep wordt uitgeoefend, weze de

plaatsen waar meerdere personen bijeenkomen ten einde koopwaren te koop te stellen en te verkopen, beschouwt als onder toepassing vallend van hogervermeld artikel 2, 3° :

Overwegende dat verweerder vervolgd werd om te Heist op 8 september 1956 en te Brugge op 13 november 1956, bij inbreuk op de artikelen 1, 2, 3°, 9 en 10 van het koninklijk besluit van 28 november 1939, op een plaats toegankelijk voor het publiek en niet specifiek bestemd om gebruikt te worden voor de verkoop of voor het te koop stellen, de leurhandel te hebben uitgeoefend, hetzij voor eigen rekening, hetzij voor rekening van derde personen, zonder de voorafgaandelijke toelating van de minister van Economische Zaken en Middenstand te hebben bekomen;

Dat het arrest hem vrijspreekt om de in het middel gecritiseerde reden;

Overwegende dat, luidens artikel 2, 3° van het koninklijk besluit n° 82 van 28 november 1939, als leurhandel wordt beschouwd, de verkoop en het te koop stellen van de door gezegde besluit bedoelde koopwaren, op de openbare markten, inbegrepen de kermis, foren, hallen, overdekte markten en plaatsen toegankelijk voor het publiek, maar niet specifiek bestemd voor de verkoop of het te koop stellen;

Overwegende, wat laatstvermelde plaatsen betreft, dat, door aan de wettelijke vereisten van toegankelijkheid voor het publiek en van ontstentenis van specifieke bestemming voor de verkoop of het te koop stellen, een derde voorwaarde toe te voegen, namelijk dat de leurhandel er in groep zou uitgeoefend worden, het is te zeggen dat verscheidene personen er bijeenkomen ten einde koopwaren te koop te stellen en te verkopen, het bestreden arrest de toepasselijkheid van de strafwet in onderhavig geval afhankelijk heeft gemaakt van een voorwaarde die de wetgever niet heeft gesteld;

Overwegende dat, waar bewust artikel 2 van het koninklijk besluit n° 82 van 28 november 1939 bepaalt dat openbare verkopen niet als leurhandel worden beschouwd, het uitdrukkelijk enkel de openbare verkopen bedoelt, die door bemiddeling van ministeriële ambtenaren geschieden;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest ;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing ;

Verwijst de zaak naar het Hof van beroep te Brussel.

HOF VAN CASSATIE

1e kamer. — 29 maart 1958.

Voorzitter-verslaggever : M. Sohier.

Procureur-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten : Mrs. Simont en Pirson.

Testament. — Clausule van onherroepelijkheid. — Nietigheid van het testament.

Beding in een testament : « dit is mijn echt testament, het vernietigt de vorige en de volgende » ;

De herroepelijkheid behoort tot het wezen van het testament ; uit de bewoordingen zelf van artikel 895 B.W., waarin het testament gedefinieerd is, blijkt dat de akte, waarbij iemand onherroepelijk over het geheel of een gedeelte van zijn goederen beschikt, geen testament is.

Artikl 900 B.W. doet niet ter zake ; het heeft betrekking op voorwaarden of lasten, die indien zij geldig waren, zouden moeten worden nagekomen of gedragen door de begunstigde bij de schenking, terwijl de onherroepelijkverklaring van een schenking bij uiterste wil, indien zij geldig ware, enkel de erflater zelf zou binden.

Salmon O. t/ Salmon S.

Gelet op het bestreden arrest, op 8 mei 1957 door het Hof van beroep te Brussel gewezen ;

Over het enig middel afgeleid uit de schending van de artikelen 895, 900 van het burgerlijk wetboek en 97 van de Grondwet en, voor zoveel als nodig, 6, 1108, 1131, 1133 van het burgerlijk wetboek,

doordat, na vastgesteld te hebben dat het testament dat op 22 juli 1954 opgesteld is door Charles-Louis Salmon het volgend beding inhield : « dit is mijn echt testament, het vernietigt de vorige en de volgende... », het bestreden arrest dit testament van nul en gener waarde verklaart om de reden « dat de de cujus door de niet dubbelzinnige wil te uiten dat de uiterste wilsbeschikkingen die hij nog heeft kunnen doen na 22 juli 1954 vernietigd zouden wezen, bepaald heeft dat het litigieuze testament onherroepelijk was, wat de nietigheid ervan met zich brengt bij toepassing van het beginsel volgens hetwelk, daar de herroepelijkheid tot de aard en het wezen van het testament behoort en van openbare orde is, het de erflater niet geoorloofd is hiervan af te zien door rechtstreeks of onrechtstreeks te bepalen dat zijn testament onherroepelijk is », en doordat bijgevolg het arrest beslist dat de nalatenschap van Charles-Louis Salmon dient te worden verdeeld overeenkomstig de testamenten, welke deze op 15 januari 1919 en 16 juli 1954 heeft gemaakt, dan wanneer, al mag de erflater naar luid van artikel 895 van het burgerlijk wetboek zijn testament herroepen, hieruit niet volgt dat een clausule van onherroepelijkheid de nietigheid van het testament zelf met zich brengt, naardien dergelijke clausule enkel als niet geschreven dient beschouwd, wat door artikel 900 van het burgerlijk wetboek bevestigd is :

Overwegende dat het bestreden arrest, zonder deswege aangevallen te zijn, vaststelt dat Charles-Louis Salmon, door in zijn testament van 22 juli 1954 de woorden in te voegen : « Dit is mijn echt testament, het vernietigt... de volgende », de wil geuit heeft onherroepelijk over zijn goederen te beschikken voor de tijd die na zijn overlijden zou volgen ;

Overwegende dat een dergelijke akte, volgens het middel, een geldig testament is, waaraan evenwel een clausule van onherroepelijkheid verbonden is die alleen nietig is en, bij verwijzing naar artikel 900 van het burgerlijk wetboek, als niet geschreven dient te worden beschouwd ;

Overwegende dat de herroepelijkheid tot het wezen van het testament behoort ; dat uit de termen zelf van artikel 895 van het burgerlijk wetboek, waarin het testament gedefinieerd is, blijkt, dat de akte waardoor een persoon onherroepelijk over al of een gedeelte van zijn goederen beschikt geen testament is ;

Overwegende trouwens, dat, zo de wetgever als vermoeden stelt dat de in een testament geuite wil van een persoon die een schenking doet tot bij het overlijden van de erflater in stand gebleven is wanneer deze het testament niet herroepen heeft, dergelijk vermoeden echter geen toepassing kan vinden wanneer, daar de akte van schenking een verklaring van onherroepelijke beschikking inhoudt, uit de akte zelf valt af te leiden dat de opsteller ervan heeft kunnen menen dat hij zich ontzegd had ze te herroepen ;

Overwegende tenslotte dat het in het middel aangeduid artikel 900 van het burgerlijk wetboek ter zake vreemd is ; dat het betrekking heeft op voorwaarden of lasten welke, geldig zijnde, zouden dienen te worden nagekomen of gedragen door de begunstigde bij de schenking, dan wanneer de onherroepelijkverklaring van een schenking bij uiterste wil, indien zij geldig ware, enkel de erflater zelf zou binden ;

Dat het middel naar recht faalt ;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening ;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e kamer — 6 maart 1958.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. Verougstraete en De Vreese.

Advocaat-generaal : M. Matthys.

Advocaten : Mrs. Debra en Winderickx.

Internationaal privaatrecht. — Uitvoerbaarverklaring in België van een in Nederland gewezen scheidsrechterlijke beslissing, terwijl beweerd werd, dat geen compromis of arbitraal beding in casu was tot stand gekomen.

Art. 1a van de Conventie van Genève d.d. 26 september 1927 tot hetwelk België en Nederland zijn toegetroden, stelt de eis, dat de in het buitenland gewezen scheidsrechterlijke beslissing is uitgesproken tengevolge van een compromis of van een arbitraal beding, dat geldig is volgens de daarop toepasselijke wetgeving.

Artikel 5 van voormelde conventie laat echter aan iedere belanghebbende partij toe zich op een scheidsrechterlijke uitspraak te beroepen op de wijze en in de mate, die zijn aanvaard door de wetgeving

en de verdragen van het land, waar die uitspraak wordt ingeroepen.

In casu mag iedere partij zich dus beroepen op de minder strenge voorwaarden, die zijn gesteld in het Belgisch-Nederlands verdrag van 28 maart 1925.

Artikel 11/1° i.v.m. artikel 15 van dit verdrag bepaalt weliswaar, dat de beslissing niets mag inhouden, dat strijdig is met de openbare orde of met de beginselen van het publiekrecht van het land, waar zij wordt ingeroepen.

De tweede alinea van artikel 11 bepaalt echter uitdrukkelijk, dat de regelen met betrekking tot de bevoegdheid, het bewijs en de procedure noch de openbare orde, noch de beginselen van het publiekrecht betreffen, bedoeld onder 1° van voorgaande alinea.

De Belgische rechter mag derhalve het exequatur niet weigeren op een arbitrale beslissing, die in Nederland is uitgesproken en uitvoerbaar om reden, dat de scheidsrechters wegens het niet bestaan van een compromis of van een arbitraal beding geen rechtsmacht zouden hebben gehad.

Over de vraag, of de Nederlandse scheidsrechters ter zake rechtsmacht hadden, is definitief beslist door het feit, dat de scheidsrechterlijke beslissing in Nederland uitvoerbaar is, hetgeen in zich sluit, dat zij geacht moet worden onovereenstemming te zijn met de desbetreffende voorschriften van de Nederlandse wet.

R. Steen & C° t/ N.V. Van den Akker.

Advies O.M.

De N.V. R. Steen en C°, te Houtem-Veurne, heeft binnen de wettelijke termijn, in regelmatige vorm, een ontvankelijk beroep ingesteld tegen een bevelschrift van de Voorzitter der rechtbank te Veurne dd. 13 juni 1957, waarbij in België uitvoerbaar wordt verklaard een beslissing op 8 mei 1953 uitgesproken door de scheidsrechterlijke kamer te Rotterdam, en gehomologeerd door de arrondissementsrechtbank aldaar op 27 juni 1953, beslissing waarbij appellante veroordeeld werd tot betaling aan geïntimeerde, de N.V. A. Van Den Akker, zaadhandel te Rotterdam, van een bedrag, groot 2758 Fl. 68, hetzij 36.552,50 Belgische frank, wegens niet naleving door appellante van haar verbintenissen van koopster, nl. het afnemen van twee bestellingen van zaailijnzaad aan geïntimeerde gedaan door bemiddeling van zekere P. Buyze, uit St-Kruis-Brugge, einde augustus en begin september 1952.

Geïntimeerde's vordering tot exequatur was gegrond op artikel 15 van de Belgisch-Nederlandse Conventie van 28 maart 1925, bepaling waarbij, voor de toekenning van dit exequatur, vereist wordt dat voldaan zij aan de voorwaarde bepaald bij artikel 11, n°s 1, 2, 3 en 4 van deze conventie, te weten:

1. de arbitrale beslissing mag niets omvatten dat strijdig is met de openbare orde of de beginselen van publiek recht van het land waar het «exequatur» wordt aangevraagd;

2. de arbitrale beslissing moet vatbaar zijn voor tenuitvoerlegging in het land waarin zij werd gewezen;

3. de voorgebrachte uitgifte van de arbitrale beslissing moet aan de voorwaarden beantwoorden van authenticiteit gesteld in het land waar de beslissing geveld werd;

4. de partijen moeten wettelijk vertegenwoordigd geweest zijn of versterkend verklaard na wettig te zijn opgeroepen.

1ste bezwaar van appellante: Art. 1-a van de Con-

ventie van Genève van 26 september 1927, door België en Nederland bijgetreden, stelt als eerste voorwaarde voor de erkenning en uitvoerbaarheid van een arbitrale beslissing in het buitenland gewezen, dat de beslissing zou uitgesproken zijn als gevolg van een compromis of van een arbitraal beding dat geldig is tot stand gekomen, volgens de wetgeving die er op toepasselijk is.

Vat meetaf moet dienaangaande gewezen worden op artikel 5 van voormelde Conventie van Genève, waarbij aan ieder der belanghebbende partijen de vrijheid gelaten wordt de bepalingen in te roepen van de afwijkende verdragen gesloten aangaande de arbitrale beslissingen, op de wijze en in de mate aanvaard door de wetgeving of door de verdragen van het land waar deze arbitrale beslissing ingeroepen wordt, zodat geïntimeerde terecht de Belgisch-Nederlandse Conventie van 28 maart 1925 inroept, en alleen de door deze conventie gestelde voorwaarden tot toekenning van het «exequatur» dienen te worden vervuld (zie Bernard, L'Arbitrage volontaire en droit privé, n° 814, blz. 486).

Trouwens, in verband met artikel 1-a van de Conventie van Genève, is de hierbij bedoelde van toepassing zijnde wetgeving, met het oog op de geldigheid van het arbitraal beding, de wetgeving van het land waar het geschil beslecht werd (Verbreking, 20 juni 1935, Pas. 1935, I, 289), zodus in casu geenszins de Belgische wetgeving zoals appellante het voorhoudt, doch wel de Nederlandse wetgeving, vermits de arbitrale beslissing aldaar uitvoerbaar is, en derhalve in België moet worden aangezien als zijnde in overeenstemming met de bepalingen der Nederlandse wet waardoor deze beslissing beheerst wordt (zie zelfde arrest).

Het eerste bezwaar van appellante mist dus elke wettelijke grondslag.

2de bezwaar van appellante: Het onttrekken van een rechtsonderhavige aan zijn natuurlijke en gewone rechter raakt de Belgische openbare orde, en lijdt enkel uitzondering waar hij in deze onttrekking ten voordele van het scheidsgerecht uitdrukkelijk of op ondubbelzinnige wijze heeft toegestemd, wat, in onderhavig geval, geenszins kan afgeleid worden uit de loutere vermelding op de briefwisseling van geïntimeerde van de vermelding «verkocht op de bepalingen van V.V.H.Z., d.w.z. de voorwaarden voor de handel in zaaijaden, opgesteld door de ondervakgroep «Groot-handel in Zaden voor Akker- en Weidebouw», te 's Gravenhage, waarvan artikel 37 het beslechten van alle geschillen tussen partijen, naar aanleiding van een koopovereenkomst afgesloten op deze voorwaarden, uitdrukkelijk bepaalt.

Waar de bevoegdheid of de machten van de Nederlandse scheidsrechters blijkt uit het feit van de loutere uitvoerbaarheid van de arbitrale beslissing in Nederland (zie: Verbreking, 20 juni 1935 hierboven vermeld), wat veronderstelt dat de Rotterdamse rechter bij de homologatie, de overeenstemming van de arbitrale beslissing met de Nederlandse wettelijke voorschriften heeft onderzocht en vastgesteld, bepaalt artikel 11, § 2 van de Belgische-Nederlandse Conventie van 28 maart 1925 dat de regelen met betrekking tot de bevoegdheid, het bewijs en de procedure noch de openbare orde, noch de beginselen van het publiekrecht betreffen, waarvan sprake in artikel 11, § 1, 1°.

Dienvolgens betekent het door appellante ingeroepen bezwaar geenszins een tekortkoming aan artikel 11, § 1, 1° van deze conventie, en omvat de arbitrale beslissing niets dat strijdig is met de Belgische openbare

orde of de beginselen van het Belgische publiek recht.

Waar derhalve alle voorwaarden tot toekenning van het « exequatur » der betwiste arbitrale beslissing, gesteld door de Belgisch-Nederlandse conventie van 28 maart 1925 vervuld zijn, besluiten wij tot de afwijzing van het hoger beroep als zijnde niet gegrond.

Arrest

Gezien de stukken, o.m. het bevelschrift verleend op verzoekschrift door de heer dd. Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Veurne, wijzende in koophandelszaken, op 13 juni 1957 ;

Overwegende dat het hoger beroep regelmatig is naar vorm en tijdig werd ingesteld ;

Overwegende dat appellante aan het bestreden bevelschrift verwijt een scheidsrechterlijke beslissing die op 8 mei 1953 te Rotterdam tussen partijen werd uitgesproken, in België uitvoerbaar te hebben verklaard dan wanneer geen compromis of arbitraal beding geldig was tot stand gekomen, i.a.w. omdat de scheidsrechters geen rechtsmacht hadden ;

Overwegende dat hij dit verwijt onder een dubbele vorm naar voren brengt ;

Overwegende dat appellante vooreerst artikel 1-a van de Conventie van Genève dd. 26 september 1927 inroept, voorhoudend dat deze door België en Nederland bijgetreden Conventie eist dat de in het buitenland gewezen scheidsrechterlijke beslissingen zouden zijn uitgesproken als gevolg van een compromis of van een arbitraal beding dat geldig is tot stand gekomen volgens de wetgeving die erop toepasselijk is ;

Overwegende echter dat artikel 5 van gezegde Conventie aan ieder der belanghebbende partijen toelaat zich op een vreemde scheidsrechterlijke beslissing te beroepen op de wijze en in de mate, aanvaard door de wetgeving en de verdragen van het land waar de arbitrale beslissing wordt ingeroepen ;

dat geïntimeerde zich derhalve mag beroepen op de minder strenge voorwaarden gesteld door de Belgisch-Nederlandse Conventie van 28 maart 1925 (Bernard, L'Arbitrage en droit privé, n° 814, blz. 485-486 ; Bellefroid, Toelichting tot het Belgisch-Nederlands Verdrag, n° 101) ;

dat geïntimeerde zich in feite hoofdzakelijk op het Belgisch-Nederlands Verdrag beroept ;

dat hij dienvolgens terecht voorhoudt dat alleen de door dit Verdrag gestelde voorwaarden tot toekenning van het exequatur dienen vervuld, namelijk, ingevolge artikel 15, de voorwaarden bepaald bij artikel 11, al. 1, 1°, 2°, 3° en 4° ;

dat niet wordt betwist dat de voorwaarden onder 2°, 3° en 4° vervuld zijn ;

dat het 1° van artikel 11 al. 1 weliswaar voorziet dat de beslissing niets mag behelzen dat strijdig is met de Openbare Orde of met de beginselen van het publiek recht van het land waar de beslissing wordt ingeroepen ;

dat deze voorwaarde echter de grond betreft, nu artikel 11 al. 2 uitdrukkelijk voorziet dat de regels omtrent de bevoegdheid, het bewijs en de procedure « de openbare orde en de beginselen van het publiek recht bedoeld onder het 1° van al. 1 » niet raken ;

dat de Belgische rechter het exequatur van een arbitrale beslissing die in Nederland werd geveld en er uitvoerbaar is, derhalve niet mag weigeren om reden dat de scheidsrechters, bij gebrek aan compromis of arbitraal beding, geen rechtsmacht zouden hebben gehad (Verbr. 20 juni 1935, Pas. I, 289) ;

dat de rechtsmacht van de scheidsrechters geregeld

is door de wet van het land waar ze hebben gevonnist, i.e. ter zake de Nederlandse wet ;

dat de vraag of de Nederlandse scheidsrechters ter zake rechtsmacht hadden, definitief is beslecht door het feit dat de arbitrale beslissing in Nederland uitvoerbaar is, hetgeen inhoudt dat ze dient geacht in overeenstemming te zijn met de voorschriften van de Nederlandse wet ter zake ;

Overwegende dat appellante, haar verwijt tegen de bestreden beslissing onder een andere vorm hernemend, staande houdt dat het een beginsel is van Belgische Openbare Orde dat een rechtsonderhorige slechts aan zijn gewone rechter mag onttrokken worden ten voordele van een arbitraal gerecht, mits hij daar op ondubbelzinnige wijze hebben in toegestemd, hetgeen ter zake niet zou kunnen worden afgeleid uit de vermeldingen der briefwisseling.

Overwegende dat deze argumentatie er eens te meer op neerkomt de rechtsmacht van de — Nederlandse — scheidsrechters te betwisten ;

Overwegende dat hierboven reeds werd aangetoond dat de rechtsmacht van de Nederlandse scheidsrechters blijkt uit het feit dat de arbitrale beslissing uitvoerbaar werd verklaard in Nederland, hetgeen impliceert dat de Nederlandse rechter de overeenstemming van de arbitrale beslissing met de Nederlandse wettelijke voorschriften heeft onderzocht en vastgesteld ;

dat, zoals eveneens reeds hierboven aangehaald, artikel 11 al. 2 van de Belgisch-Nederlandse Conventie bepaalt dat de regelen omtrent de bevoegdheid, het bewijs en de procedure « de openbare orde en de beginselen van het publiek recht bedoeld onder het 1° van al. 1 » niet raken ;

Overwegende dat de kwestieuze arbitrale beslissing derhalve geen enkele tekortkoming inhoudt aan de voorwaarden die luidens artikel 11, al. 1, 1° tot 4° van het Belgisch-Nederlands Verdrag dienen vervuld, de enige die de Belgische rechter te onderzoeken heeft ;

Overwegende dat appellante geen andere bepaalde grieven tegen het bestreden bevelschrift formuleert ;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 ;

Gehoord de heer Advocaat-generaal Matthijs in zijn eensluidend advies ;

Alle andere en meeromvattende besluiten verwerpende als ongegrond ;

Ontvangt het hoger beroep doch verklaart het ongegrond, bevestigt het bestreden bevelschrift en veroordeelt appellante tot de kosten van de aanleg.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer — 21 maart 1958.

Voorzitter : M. Vanden Abeele.

Raadsheren : MM. Moeneclaey en Morel de Westgaver.

Advocaat-generaal : M. Bonte.

Smaad aan de rijksmacht. — Aangifte van een ingebeeld misdrijf.

De aangifte van een ingebeeld feit kan smadend zijn ten opzichte van openbare ambtenaren, wanneer het in de bedoeling lag van hem, die de aangifte doet, de ambtenaren belachelijk te maken of te kort te komen aan de hun verschuldigde eerbied; de aanwezigheid van het kwaadwillig opzet wordt echter soeverein door de rechter vastgesteld.

O.M. t/ Brynckman.

Overwegende dat de beroepen tijdig en regelmatig ingesteld werden;

Overwegende dat bij de behandeling en het onderzoek der zaak voor het Hof de feiten van de telastlegging zoals zij door de eerste rechter werden beoordeeld en als bewezen aangenomen tegen verdachte, bewezen zijn gebleven;

Overwegende immers dat verdachte vergeefs in besluiten aanvoert dat het niet vaststaat dat hij de Rijkswacht heeft opgebeld en klacht indiende wegens feiten die zich niet hebben voorgedaan en verzonnen zijn en tevens het getuigenis inroept van een zekere vrouw Roelants;

Overwegende dat inderdaad het aanklagen van een ingebeeld feit smadend kan zijn ten opzichte van openbare ambtenaren, wanneer het in de bedoeling lag van deze die hun tussenkomst vraagt, hen belachelijk te maken of te kort te komen aan de hun verschuldigde eerbied, dat het kwaadwillig inzicht echter soeverein door de rechter wordt vastgesteld;

Overwegende dat in casu het duidelijk in de bedoeling lag van Brynckman de dragers van de openbare macht die hij ter plaats deed komen bespottelijk te maken; dat uit het door hen op 9.2.1957 opgesteld proces-verbaal blijkt dat ondanks hun opsporingen niets kon worden vastgesteld dat noch geburen noch voorbijgangers van iets afwisten; dat de animus injuriandi des te klaarblijkelijk is dat verdachte ver van de Rijkswacht te helpen als antwoord gaf « dat hij zich niets aantrok en de Rijkswachters moesten komen zodra hij ze opriep; daarenboven dat hij drie maanden voordien reeds een oproep gedaan had op de Rijkswacht zeggende dat er iets ergs zou gebeuren, wanneer alles rustig was en niet de minste aanleiding bestond tot de tussenkomst van de openbare macht;

Overwegende dat wanneer de Rijkswacht ter plaats kwam verdachte geen getuigen wist aan te geven; dat het niet opgaat één jaar nadien door het verhoor van een enkele getuige die ten gepaste tijd niet werd opgegeven het bestaan te willen bewijzen van gepreciseerde feiten die door geen andere gegevens worden bewezen; dat vaststaat dat bedoelde feiten niet gebeurd zijn;

Overwegende dat de eerste rechter derhalve terecht toepassing heeft gemaakt van art. 276 S.W.B.; dat de toegemeten straf rechtmatig is en dient bevestigd;

Om deze redenen,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935, 211 W.B.S.V. en toepassing makende van de wetsbepalingen door de eerste rechter ingeroepen en op deze terechtzitting door de voorzitter opnieuw aangeduid;

Het Hof, wijzende op tegenspraak;

Ontvangt het beroep en er over beslissend, bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen;

Verwijst verdachte in de kosten van beroep.

NOOT : Tegen bovenstaand arrest is geen Cassatieberoep ingesteld. Waar de voor de toepassing van art. 276 S.W.B. vereiste « animus injuriandi » (Cass. 23 april 1934, Pas. 1934, I, 252) door de rechter over de feiten oppermachtig beoordeeld wordt (Cass. 6 mei 1940, Pas. 1940, I, 140), kan, naargelang de omstandigheden, het aanklagen aan politie of rijksmacht van een ingebeeld misdrijf de smadelijke bespotteling uitmaken t.o.v. de openbare ambtenaren tot dewelken de aangifte gericht wordt, wanneer het in de bedoeling lag van de dader aanslag te plegen op de aan het gerecht en zijn medehelpers verschuldigde eerbied. (Cass. 30 november 1944, Bull. crim., nr 192; Dall. 1945, Jur. 169; Gaz. Pal. 1945, I, 65).

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

1e Kamer. — 10 maart 1958.

Voorzitter : M. Kranzen.

Rechters : M.M. Périlleux en Strauven.

Advocaten : Mrs. Martens en Koninckx.

Natuurlijk kind. — Niet--ontvankelijkheid van een vordering tot onderhoud van een overspelig kind. — Ook geen vordering krachtens artikel 1382 B.W.

Krachtens artikel 335 B.W. kan de erkenning niet geschieden van kinderen, die geboren zijn uit bloedschendige of overspelige gemeenschap; een vordering tot levensonderhoud voor zodanige kinderen is evenmin ontvankelijk.

Een vordering tot schadevergoeding tegen de verwekker op grond van artikel 1382 B.W. is eveneens niet ontvankelijk.

Van Olmen t/ De Vadder.

Overwegende dat de eis van aanlegster strekt tot veroordeling van verweerder in betaling ener som van 500.000 fr. ten titel van vergoeding voor de door hem berokkende schade, welke blijkens de bewoordingen van de dagvaarding er in zouden bestaan hebben dat hij aanlegster « misleid en verleid heeft door zijn bedrieglijke verklaringen en valse beloften »; dat hij met haar « intieme omgang heeft gehad, waaruit op 26 april 1956 een kind zou zijn geboren « doch haar thans in de steek laat en weigert enige vergoeding te betalen;

Overwegende dat verweerder zelf gehuwd zijnde, onder besliste ontkenning van de aangevoerde feitelikheden, zoals voorgesteld de niet-ontvankelijkheid van de eis opwerpt, daarbij steunende op de omstandigheid dat aanlegster zelf nog door de banden van het huwelijk verbonden is met de genaamde Klöpfel, weliswaar geïnterneerd;

Overwegende dat waar, bij toepassing van art. 235

B.W. de erkenning niet kan geschieden ten voordele van kinderen, geboren uit bloedschendige of overspelige gemeenschap, het onderzoek naar het vaderschap met betrekking tot deze kinderen, alsmede de vordering van onderhoudskosten hiervoor volgens artikel 342/a evenmin kan worden gesteld;

Overwegende dat aanlegster desomtrent aanvoert dat haar eis een vordering in schadevergoeding betreft, gesteund op artikel 1382 B.W., en in verband hiermede doet gelden dat het principe ervan toepasselijk zou zijn onverschillig of de verleider gehuwd is of niet;

Overwegende dat aanlegster uit het oog schijnt te verliezen dat waar zij ter staving van deze bewering zekere rechtspraak aanhaalt, dezelve betrekking heeft op strafzaken, in dewelke uit hoofde van verkrachting van een meisje de betrokken strafinstanties schadevergoeding hebben toegekend, ook al was de dader gehuwd;

Overwegende dat verweerder ten aanzien van huidige eis tot schadevergoeding, zelfs ingesteld op grond van het gemeen recht, terecht voorhoudt dat deze op een beslissende niet-ontvankelijkheid stuit, daarbij verwijzende naar Le Page, Dr. Civil, T. I, n° 1115 E en volgende en het daarbij aangehaalde arrest van het Hof van Verbreking 24 maart 1938, Pas. 1938, I, 116;

Overwegende dat in het licht van deze rechtsleer en deze rechtspraak vaststaat dat wjl de vordering gesteund op artikel 340/b en 340/c B.W., namens het kind zelf gesteld, verboden is, wanneer daaruit zijn overspelige afkomst moest komen te blijken, de huidige vordering weliswaar gegrond op het gemeen recht, een gelijkaardige grondslag, oorsprong of oorzaak heeft als deze voorzien in de voormelde artikelen van het Burgerlijk Wetboek en dienvolgens gelijkgesteld dient te worden met een vordering zoals voorzien in art. 342/a B.W., dus wettelijk niet toegelaten;

Overwegende dat derhalve de eis als niet ontvankelijk van de hand dient gewezen;

Overwegende dat verweerder bij tegeneis wegens tergend en roekeloos proces een schadevergoeding vordert van 30.000 fr.;

Overwegende dat verweerder die gelijk reeds vermeld beslist elke intieme omgang met aanlegster ontkent toch toegeeft haar een warme vriendschap te hebben toegedragen, en rekening gehouden met haar ongelukkige toestand op verscheidene manieren getracht heeft deze toestand te lenigen en haar financieel te helpen;

Dat huidige vordering weliswaar onaangenaam voor verweerder in zijn voorstelling, evenwel gelet op de tussen partijen bestaan hebbende verhouding van « warme vriendschap » niet als van tergende aard kan worden aangezien of aanleiding geven tot enige vergoeding opzichthens verweerder;

Gelet op de voorschriften van de artikelen 2, 30 tot 37 der Wet van 15 juni 1935, welke nageleefd werden;

Om deze redenen :

De Rechtbank, statuerende op tegenspraak, alle verdere en tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende;

verklaart de eis niet ontvankelijk; wijst aanlegster er van af;

zegt de tegeneis ontvankelijk doch ongegrond;

veroordeelt aanlegster tot de kosten van het geding en verweerder tot de kosten van zijn tegeneis.

NOOT : Door de wet van 10 februari 1958 (S. 20 februari 1958) werden belangrijke wijzigingen gebracht aan sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek

betreffende het vaderschap, de afstamming en de aaneming van kinderen. Men zie o.a. daaromtrent Van Balberghe, Erkenning en wettiging van overspelige kinderen, R.W. 1957-1958, 1929 e.v. en de gewijzigde artikelen 313, 315, 331, 333, 335, 339, 342 a en 344 van het Burgerlijk Wetboek.

Krachtens de nieuwe wet kunnen thans uit overspel geboren kinderen in sommige gevallen en mits vervulling van bepaalde voorwaarden erkend en gewettigd worden :

1. het kind moet voorafgaand door zijn ouders erkend worden.

2. De ouders moeten een nieuw huwelijk aangaan.

3. Het vorig huwelijk moet het voorwerp hebben uitgemaakt van een procedure tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed.

4. Het kind moet geboren zijn driehonderd dagen na het bij artikel 239 bedoelde proces-verbaal of na de bij artikel 281 B.W. voorziene verklaring.

5. De wettiging wordt niet toegestaan wanneer zij in strijd is met een vroeger bezit van staat.

6. De wettiging kan alleen met machtiging van de rechtbank geschieden.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt, dat de categorie der overspelige kinderen, die kunnen gewettigd worden, zeer beperkt is. Verbod van wettiging dezer kinderen blijft de regel. Voor uit bloedschande geboren kinderen blijft het verbod volledig bestaan.

* * *

Krachtens het nieuw artikel 342a B.W. (artikel 8 der wet van 10 februari 1958), wordt het kind in de gevallen, waarin volgens artikel 335 erkenning niet kan plaats hebben, nooit toegelaten tot een onderzoek naar het vaderschap of naar het moederschap, doch alleen tot het vorderen van het in artikel 340 b. bedoelde jaarlijks pensioen.

Uit de nieuwe tekst van artikel 342 a volgt :

1. dat de uit overspel geboren kinderen, die volgens de artikelen 331 en 335 B.W. met machtiging van de rechtbank kunnen worden erkend en gewettigd, thans ook toegelaten worden tot het onderzoek naar het vaderschap of moederschap;

2. dat de in bloedschande en de andere uit overspel geboren kinderen niet toegelaten worden tot het onderzoek naar het vader- of moederschap, maar dat zij over een vordering tot onderhoud in de bij artikel 340 b B.W. bepaalde voorwaarden beschikken. (Van Balberghe, a.w., kol. 1949)

Indien de overspelige kinderen, die niet kunnen erkend of gewettigd worden, thans een vordering tot levensonderhoud tegen de vermoedelijke vader kunnen instellen, dan dient eveneens aanvaard te worden, dat ook de moeder een vordering tot vergoeding der kraamkosten en andere schade, zoals voorzien bij artikel 340 c B.W., tegen de vermoedelijke vader kan instellen. (Vgl. Van Balberghe a.w. 1950.)

De wet van 10 februari 1958 (art. 10) voorziet een overgangsbepaling voor de kinderen, die geboren zijn vóór de inwerkingtreding der wet en die ingevolge het oud artikel 342 a B.W. niet toegelaten werden tot het instellen van de bij artikel 340 b B.W. voorziene vordering tot onderhoud.

Deze kinderen kunnen binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van de wet voor de tijd, die nog overblijft tot zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, bedoelde vordering tot levensonderhoud instellen. Bovenstaand vonnis en de erin aangehaalde rechtspraak en rechtsleer hebben daarom in zekere zin nog slechts een historische betekenis.

H. Boonen

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

8 februari 1957.

Voorzitter : M. Van Der Veeren.

Rechters : M.M. Roget en Boeye.

Advocaten : Mrs. P. Theunis en P. Valvekens.

Wegverkeer. — Onverlichte omgekeerde driehoek. — Geen verplichting van de gemeente tot verlichting.

Artikel 140/4 van het oude verkeersreglement schreef voor, dat de gevaarstekens bij het vallen van de avond in de bebouwde kommen zouden worden verlicht.

Dit voorschrift had echter geenszins tot gevolg de gemeenteverhuden te verplichten deze tekens te verlichten.

Onder het regime van het K.B. van 1 februari 1934 besliste de gemeente inderdaad souverain over de politie van de wegen en kon beoordelen of een gevaarsteken 's nachts moest worden verlicht, rekening houdend met de drukte van het verkeer.

De Smedt t/ Stad Leuven.

Overwegende dat de vordering ertoe strekt verweester te horen veroordelen :

1. tot betaling aan aanlegger van geldsommen ten bedrage van 16.207 frank en 69.665 frank, zijnde de schade veroorzaakt door een verkeersongeval dat zich in de nacht van 13 op 14 juni 1954 te Leuven voorgedaan heeft, te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf de datum der uitbetalingen ;

2. aanlegger te vrijwaren betreffende al de sommen, intresten en kosten, die te zijnen laste zouden gelegd worden ingevolge dit ongeval ;

Overwegende dat het uit de bestanddelen van de zaak gebleken is dat aanlegger, rond 0.30 uur zijn personenauto in de Blijde Inkomststraat te Leuven bestuurde, rijdende naar het centrum van de stad ;

dat er zich een aanrijding voorgedaan heeft aan het kruispunt met de Maria-Theresiastraat, namelijk met de moto bestuurd door Thielens, komende van rechts ten opzichte van aanlegger ;

dat Thielens verwondingen opliep en er aanzienlijke materiële schade aan beide voertuigen veroorzaakt werd ;

Overwegende dat door arrest de dato 14 januari 1955, door het Hof van Beroep te Brussel uitgesproken, in fotocopie voorgelegd en in kracht van gewijsde gegaan, aanlegger uit hoofde van onvrijwillige slagen of verwondingen aan Thielens veroorzaakt, en inbreuk op artikel 55 van het toen vigerend verkeersreglement (besluit van de Regent dd. 16 oktober 1947, artikel 4), tot een geldboete van 50 frank gebracht op 1.000 frank veroordeeld werd ;

dat Thielens vrijgesproken werd van de betichting de doorgang niet te hebben vrijgelaten aan de weggebruiker van de hoofdweg (artikel 54 van hetzelfde reglement) die hem op rechtstreekse dagvaarding uitgaande van huidige aanlegger, ten laste gelegd werd ;

dat een provisionele vergoeding van 65.000 frank aan Thielens toegekend werd en het Hof tevens een gerechtelijk geneesheer aanstelde ten einde de gevolgen van het ongeval te bepalen ;

dat de materiële schade door huidige aanlegger geleden tot 16.207 frank beloopt ;

Overwegende dat het uit de vaststellingen door het Hof gedaan, blijkt dat de Blijde Inkomststraat een straat is met één enkele rijweg en zonder spoorweg,

zodat zij, overeenkomstig de bepalingen van artikel 52 van het Koninklijk Besluit de dato 1 februari 1934, niet uiteraard als een hoofdweg diende aangezien te worden ;

dat aanlegger, die deze straat volgde, zich te houden had aan de bepalingen van artikel 55 van het verkeersreglement ;

Overwegende, dat het ook vaststaat dat een omgekeerde driehoek in de Maria-Theresiastraat geplaatst was, kort voor het kruispunt waar het ongeval zich voordeed, in de richting door Thielens gevolgd ;

dat deze aangebracht werd tegen de voorgevel van een huis, op een hoogte van 2,28 meter, onder een gaslantaarn, op een afstand van 33,60 meter van het kruispunt, alwaar het verkeer door lichtseinen slechts tussen 8 en 22 uur geregeld was ;

dat dit gevaarsteken bij nacht bijna onzichtbaar was, zoals het blijkt uit inlichtingen door de optredende politie verschaft ;

Overwegende dat aanlegger staande houdt dat de aanrijding te wijten is aan de niet-verlichting van de omgekeerde driehoek, met het gevolg dat de Stad Leuven, die daarin een fout begaan heeft, voor de gevolgen ervan aansprakelijk dient te worden verklaard ;

dat hij inderdaad de ligging van de plaatsen goed kende, daar hij zijn militaire dienst te Leuven gedaan had en meer bepaald wist dat er een omgekeerde driehoek op de Maria-Theresiastraat voor het kruispunt aangebracht werd ;

dat hij er op rekenen mocht dat deze driehoek zichtbaar zou geweest zijn door middel van een bijzondere verlichting, opdat de veiligheid van het verkeer zou verzekerd worden en dat zijn « normaal vertrouwen als weggebruiker » aldus in dwaling gebracht werd ;

Overwegende dat artikel 140/4 van het oud verkeersreglement voorschreef dat de gevaarstekens bij het vallen van de avond in de bebouwde kommen zouden verlicht worden ;

Overwegende dat het bestaan van dit voorschrift nochtans geenszins tot gevolg had de gemeenteverhuden te verplichten deze tekens te verlichten ;

dat deze inderdaad, onder het regime van het Koninklijk Besluit de dato 1 februari 1934, souverain over de politie van de wegen besliste en best kon oordelen of een gevaarsteken 's nachts moest verlicht worden, rekening houdende met de drukte van het verkeer ;

dat het haar aldus volledig vrij stond te beslissen, enerzijds dat een weg bij daglicht door het aanbrenge van een omgekeerde driehoek aan een kruispunt voor de toepassing van de verkeersvoorrang aan een andere baan ondergeschikt is en anderzijds, dat 's avonds aan bedoelde kruispunt door het feit dat deze driehoek niet verlicht wordt, de regel van de prioriteit van rechts toepasselijk zou zijn (cfr. Hof van Beroep, Brussel, arrest dd. 24 december 1954, inzake Dehouber t/ Stad Waver en provincie Brabant - niet gepubliceerd ;), (Van Roye, le code de la circulation, n° 1828) ;

Overwegende dat daarenboven het Hof van Beroep voor Recht gezegd heeft dat aanlegger niet in dwaling werd gebracht door het gebrek aan verlichting van de omgekeerde driehoek ;

dat het uitdrukkelijk aangenomen heeft dat deze omstandigheid slechts belang kon hebben voor de weggebruiker, die het gevaarsteken normaal kon bemerken, namelijk degene die de Maria-Theresiastraat volgde ;

dat meer bepaald aanlegger, die de plaatselijke toestand zo goed kende, moest weten dat het verkeersverbod 's avonds niet zichtbaar was voor de weggebruiker die deze straat volgde ;

Overwegende dat het Hof aldus aangenomen heeft dat er in ieder geval geen oorzakelijk verband bestond tussen het gebrek aan verlichting van het gevaars- teken waarover geschil en de aanrijding ;

Overwegende dat de vordering dienvolgens ongegrond is ;

.....

NOOT : Vgl. Burg. Rechtb. Doornik, 18 april 1956, Bull. Ass. 1956, 814, met noot ; Van Roye, Code de la Circulation, n°s 1828 en 1829 ; Burg. Rechtb. Namen, 14 februari 1950, Bull. Ass. 1950, 651 ; Cass. 10 juni 1955, Pas. 1955, I, 469 ; Vrederecht Seraing, 14 juli 1954, Bull. Ass. 1954, 664 ; en in dit nummer, Rechtbank van Koophandel Leuven, 13 december 1957.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE LEUVEN

13 december 1957.

Voorzitter : M. Janssen.

Referendaris : M. Vanden Bergh.

Advocaten : Mrs. Calloud, Van Dessel en Theunis.

Wegverkeer. — Onverlichte omgekeerde driehoek. — Geen verplichting van de gemeente tot verlichting.

De tekst van artikel 116 van het tegenwoordige verkeersreglement, evenals die van artikel 140/4 van het oude kan enkel bedoelen, dat verkeerssignalen om hun bindend karakter te behouden 's nachts dienen verlicht te zijn.

Evenwel moet, net als vroeger, worden aangenomen, dat de openbare besturen vrij blijven te oordelen, dat wegens de drukte en de stromingen van het verkeer bepaalde regelingen door verkeerssignalen bij dag geboden zijn, doch 's nachts overbodig worden.

Zulks kan het geval zijn voor voorrangssignalen, evenals voor snelheidsbeperkingen en in het algemeen voor alle signalen, die ten doel hebben het verkeer te regelen in afwijking van de normale bepalingen van het verkeersreglement.

Van de Ven t/ Van Erp t/ Stad Leuven

Aangezien Vandeven door geregistreerd exploit van deurwaarder Vanheukelen in verblijf te Leuven, in dato 28 februari 1957, dagvaarding liet uitbrengen tegen Van Erp om betaling te vorderen van 16.568 fr., met gerechtelijke intresten en kosten wegens een verkeersongeval dat zich voordeed op 12 april 1956, omstreeks 20.10 uur te Leuven, op het kruispunt van de Diestsestraat en Vaartstraat - Leopold Vanderkelenstraat; dat Vandeven de Leopold Vanderkelenstraat afkwam en Van Erpe de Diestsestraat volgde in de richting van het station;

Aangezien er zich in de L. Vanderkelenstraat een omgekeerde driehoek bevond en dat Vandeven strafrechtelijk werd vervolgd om de voorrang niet te hebben gelaten aan Van Erp, voorrang die hij zou verschuldigd geweest zijn wegens de aanwezigheid van deze omgekeerde driehoek; dat evenwel, na ter Politierechtbank veroordeeld te zijn geweest, Vandeven bij vonnis van de Correctionele Rechtbank in beroep van 12 januari 1957 werd vrijgesproken; dat deze rechtbank nl. bestatigde dat de kwestige omgekeerde driehoek, bij gebreke aan verlichting, 's avonds niet zichtbaar is en derhalve zonder bindende kracht;

Aangezien Van Erp door geregistreerd exploit van dagvaarding en oproeping in vrijwaring van deur-

waarder Meulemans in verblijf te Leuven in dato 30 maart 1957, de Stad Leuven liet dagvaarden in vrijwaring en tevens in betaling van de schade die hij leed bij het kwestig verkeersongeval, zijnde 6.225 fr. met de vergoedende en de gerechtelijke intresten; dat hij inderdaad staande houdt dat luidens artikel 116 van het verkeersreglement de openbare besturen gehouden zijn de gevaars- en aanwijzingstekens tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag zichtbaar te maken door middel van hetzij een eigen verlichting, hetzij van de openbare verlichting, hetzij van een weerskaatsend produkt; dat hij er nl. op wijst dat de beschikking van artikel 116 van het thans vigerend verkeersreglement nog heel wat meer gebiedend is voor de openbare besturen dan de vroegere beschikking desbetreffend (artikel 140/4^e van het vroeger verkeersreglement) zodat thans aan de verplichting en de gebeurlijke verantwoordelijkheid van deze openbare besturen niet meer kan getwijfeld worden;

Aangezien de tekst van het laatste verkeersreglement evenals deze van het vroegere, waar gezegd wordt dat verkeerssignalen dienen verlicht te worden, enkel kan bedoelen dat deze, om hun bindend karakter te behouden, 's nachts dienen verlicht te zijn; dat evenwel, net als vroeger, dient aangenomen dat de openbare besturen vrij blijven te oordelen dat, wegens de drukte en de stromingen van het verkeer bepaalde regelingen door verkeerssignalen zich bij dag opdringen, maar 's nachts overbodig worden; dat zulks het geval kan zijn voor voorrangssignalen evenals voor snelheidsbeperkingen en in het algemeen voor alle signalen die voor doel hebben het verkeer te regelen in afwijking van de normale beschikkingen van de wegcode;

Aangezien derhalve de Stad Leuven terzake geen fout of nalatigheid kan worden ten laste gelegd in verband met het ongeval;

Aangezien verder ter zake de verantwoordelijkheid van verweerder voor het ongeval vaststaat; dat bij gebreke aan geldig andersgebiedend verkeerssignaal, hij aan aanlegger voorrang van rechts verschuldigd was;

Aangezien de hoofdvordering aldus gegrond is en de eis in vrijwaring van verweerder tegen de Stad Leuven alsmede zijn hoofdeis, ongegrond;

NOOT : Zie in dit nummer Rechtbank van Leuven, 8 juli 1957 met noot.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

11 januari 1958.

Voorzitter : M. Van Lerberghe.

Referendaris : M. Vandekerckhove.

Advocaten : Mrs. De Gryse en Achille De Gryse.

Bediendencontract. — Eenzijdige ontbinding door bediende. — Aan werkgever verschuldigde schadevergoeding.

Artikel 1760 B.W., dat geschreven is voor de huur van onroerende en roerende goederen, mag niet analogisch worden uitgebreid tot de verhuring van diensten. De wet van 7 augustus 1922 op het bediendencontract, aangevuld en gewijzigd bij verdere wetten, laatst bij die van 11 maart 1954, gecoördineerd bij K.B. van 20 juli 1955, voorziet echter in artikel 35, dat bepaalde artikelen toepasselijk zijn

op elk bediendencontract, welk ook het bedrag van de jaarlijkse vergoeding moge zijn.

Het bediendencontract is, afgezien van de grootte der wedde, onderworpen aan artikel 21 van de gecoördineerde wetten van 20 juli 1955, bepalend, dat bij verbreking de schadevergoeding zal bedragen de wedde tot aan de eindtermijn, met dien verstande, dat niet mag overschreden worden het dubbel der wedde, berekend volgens de duur der opzegging, die bij een voor onbepaalde tijd aangegane overeenkomst toepasselijk was.

Elke verhuring van diensten voor onbepaalde tijd rechtens en voor bepaalde tijd feitelijk, kan eenzijdig worden ontbonden, daar niemand tegen zijn wil kan gedwongen worden de persoonlijke arbeidsprestatie te verrichten.

N.V. Anciens Etablissements L. De Bus t/ Hayez.

Gezien de daging van 26 september 1957, waarbij eiseres jegens verweerder de ontbinding te zijnen nadele der overeenkomst van 6 juli 1957 vordert, met 75.000 frank schadevergoeding, de rechterlijke rente en de kosten van het geding;

Overwegende dat verweerder, die op 6 juli 1957 schriftelijk aanvaardde technisch directeur bij eiseres te worden vanaf 1 november 1957 voor 3 jaar tegen 25.000 frank per maand, op 6 augustus 1957 aan eiseres liet weten dat hij deze overeenkomst eenzijdig verbrak, zodat eiseres gerechtigd is op grond van deze blijvende wanprestatie de ontbinding der overeenkomst te vorderen met schadevergoeding (artikel 1184 B.W.) die, in haar bestaan en bedrag door verweerder geloofwaardig zijnde, door eiseres moet bewezen worden, welke bewijs zij mag leveren met alle middelen van rechte;

Overwegende dat eiseres als schade aangeeft: 3 maanden wedde (duur van de conventionele vooropzeggingstermijn voor het driejarig contract) $\times$ 25.000 frank = 75.000 frank;

Overwegende dat artikel 1760 B.W. in materie van huur van onroerende en roerende goederen een dergelijke wettelijke regeling voorziet, maar dat dit artikel niet analogisch mag uitgebreid worden tot de verhuring van diensten;

Overwegende echter dat de wet van 7 augustus 1922 op het bediendencontract, aangevuld en gewijzigd door verdere wetten tot en met die van 11 maart 1954, samengeschied door K.B. van 20 juli 1955, in artikel 55 voorziet dat bepaalde artikels toepasselijk zijn op elk bediendencontract, welke ook de hoogte van de jaarlijkse vergoeding weze;

Overwegende dat voormelde overeenkomst van 6 juli 1957 een bediendencontract is dat tot onze bevoegdheid behoort krachtens artikel 4 laatste lid der wet van 9 juli 1926, doch als bediendencontract, onafgezien de hoogte der wedde, onderworpen is aan artikel 21 der samengeschiede wetten van 20 juli 1955, bepalend dat bij verbreking de schadevergoeding zal bedragen de wedde tot aan de eindtermijn met dien verstande dat niet mag overschreden worden het dubbel der wedde berekend volgens de duur der opzegging, die bij een overeenkomst voor onbepaalde tijd, toepasselijk was (A. Colens, Le contrat d'emploi, 1957, blz. 85, n° 66);

Overwegende dat de bediende hier volgens de rechtbank de $\frac{1}{2}$ van 3 maanden (artikel 15, 3° S.W. van 20 juli 1955) als forfaitaire schadevergoeding moet betalen, weze 75.000 frank : 2 = 37.500 frank omdat eiseres tussen 15 augustus en 1 november 2 $\frac{1}{2}$ maanden had om een nieuwe technische directeur te vinden en haar schade te beperken, tot welke beperking zij

in rechte genoodzaakt is (cfr. R.P.D.B. V° Resp. n° 1860) daar de verdere schade niet meer aan verweerder maar aan eiseres geheel of ten dele te wijten ware;

dat deze schadevergoeding niet overdreven is, vermits verweerder een uitstekend chemicus was, daarom aangeworven werd, aldus de zaak van eiseres moest helpen heropknappen en verweerder niet bewijst dat eiseres vlug zijn tegenhanger vond;

dat verweerder deze verbreking doorvoerde, hoogstwaarschijnlijk omdat hij, onder de dreiging van deze overeenkomst, een betere wedde bij zijn vroegere werkgever of elders verwierf ten slotte deels op de rug van eiseres;

Overwegende dat elke verhuring van diensten, voor onbepaalde tijd in rechte (Mazeaud, Leçons de Dr. Civ., T. II, n° 728) en voor bepaalde tijd in feite, eenzijdig kan verbroken worden daar niemand tegen zijn wil in kan gedwongen worden de persoonlijke werkprestatie uit te voeren (nemo potest cogi ad factum);

dat eiseres tegenover de onwil van verweerder niet genoodzaakt is, op straffe van onontvankelijkheid (R.P.D.B. V° Obligations, n° 741 met rechtspraak) de ontbinding van de overeenkomst te vorderen (Verbr. 28 april 1922, Pas. 1922, I, 225 en noot Morel Sirey, 1922, I, 369) maar niets hem belet deze rechterlijke ontbinding wel te vorderen, zoals hier;

dat de wet en de rechtspraak in materie van bediendencontracten de schadevergoeding meer en meer forfaitair bepaalt;

dat de rechtbank niet inziet waarom, bij onmiddellijke verbreking, zoals hier, van de overeenkomst voor een bepaalde duur, de wettelijke regeling van artikel 21 niet moet toegepast worden, ook wanneer de uitvoering der gesloten overeenkomst nog niet begonnen is, daar de overeenkomst bestaat en bindend is, tot het vermogen van eiseres behoort en verweerder brutaal wanprestatie pleegt;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend,
Veroordeelt verweerder om aan eiseres te betalen de som van 37.500 frank met de rechterlijke rente;
Verwijst verweerder tot de kosten van het geding;
Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-
tegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

11 februari 1959.

Voorzitter: M. A. Vleurinck.

Rechters: MM. De Landsheer en Dhondt.

Referendaris: M. Fr. Sabbe.

Advocaten: Mrs Vande Castele en Dhooze.

Bevoegdheid der Rechtbank van koophandel. — Materiële en corporele schade. — Tegeneis. — Rechtbank van koophandel onbevoegd bij mogelijke corporele schade.

De Rechtbank van Koophandel neemt kennis van de betwisting die tot voorwerp heeft de herstelling van een materiële schade, wanneer het blijkt uit de dagvaarding dat de eiser geen vordering kan bezitten tot herstelling van een corporele schade, gesproten uit dezelfde feiten.

De Rechtbank van Koophandel is onbevoegd om te kennen over een tegeneis strekkende tot herstelling van materiële schade wanneer het blijkt

dat de tegeneiser een vordering heeft of zou kunnen hebben tot herstelling van corporele schade gesproten uit dezelfde feiten.

Transauto t/ De Roover.

Overwegende dat de eis voor doel heeft verweerder te horen veroordelen om aan eiseres te betalen de som van 15.310 fr. + 5.600 fr. = 20.910 fr. met de vergoedende interesten vanaf 9 december 1957 tot op de dag der dagvaarding en van dan af de gerechtelijke interesten, als vergoeding van stoffelijke schade door eiseres geleden ten gevolge van de overtreding van artikel 26, 1° van de wegcode door de verweerder;

Overwegende dat verweerder pleit dat hij ernstig gekwetst werd in het ongeval waartoe de vordering van eiseres aanleiding gaf en bij tegeneis voor lichamelijke en stoffelijke schade een som vordert van 59.7088 fr. met de vergoedende interesten sedert 14-3-1958 tot op de dag der dagvaarding en van dan af, de gerechtelijke interesten; dat hij besluit dat in deze omstandigheden de Rechtbank naar de stof onbevoegd is, bij toepassing van art. 12 in fine der wet op de bevoegdheid om over de hoofdeis en de tegeneis te kennen;

Overwegende dat dit artikel 12 fine voorziet dat de Rechtbanken van Koophandel in geen geval kennis nemen van de betwistingen die tot voorwerp hebben de herstelling van een schade veroorzaakt ofwel door de dood van een persoon ofwel door een lichamenlijk letsel of een ziekte;

Overwegende dat een Arrest van het Verbrekingshof van 20 april 1899 (Pas. 1899, I, 190) beslist dat een extensieve interpretatie, aan dit artikel 12 fine gegeven door de Minister die het wetsvoorstel onder tekende en door de verslaggevers van de wet zowel voor de Kamer als voor de Senaat, bekrachtigd werd door de stemming der wet in de twee Kamers, en dient toegepast (Memorie van toelichting J. Lejeune, Pasi-nomie 1891, blz. 170); dat deze interpretatie behelst dat, wanneer eenzelfde ongeval zou kunnen aanleiding geven tot een dubbele vordering, deze betreffende de schade berokkend aan de zaak, het de burgerlijke jurisdictie is die alleen bevoegd is om over het ganse te kennen;

Overwegende dat een Arrest van het Verbrekingshof van 17 november 1904 (Pas. 1905, I, 36) beslist dat deze extensieve interpretatie slechts kan toegelaten worden wanneer de twee vorderingen van de dubbele vordering aan dezelfde partijen behoren;

dat dit wil zeggen dat de twee vorderingen alle twee dezelfde eiser en dezelfde verweerder moeten hebben; dat dit blijkt uit de verdere bewoordingen van dit Arrest: « qu'il se conçoit que le législateur ait voulu empêcher que deux instances dérivant de la même cause fussent poursuivies par les mêmes parties devant des juridictions différentes, mais que cette règle ne peut recevoir application lorsque l'action pour réparation du dommage matériel appartient exclusivement à une autre; qu'en ce cas il y a nécessairement deux actions indépendantes puisqu'il y a deux demandeurs différents poursuivant chacun un objet qui lui est propre; qu'il faudrait un texte exprès, qui ne se rencontre pas, pour enlever un plaideur à son juge naturel, parce qu'un autre plaideur trouve dans les mêmes faits, la source d'une action qui n'a de commun avec la première que cette unité d'origine » (Hrb. Aalst 22 juli 1947, R.W. 1948 kol. 616);

Overwegende dat bijgevolg de extensieve interpretatie van artikel 12 bevoegdheid geeft aan de Burger-

lijke Rechtbank om over het ganse te kennen, t.t.z. om te kennen over gans de dubbele vordering, wanneer deze dubbele vordering, behoort aan eenzelfde eiser tegen eenzelfde verweerder;

Overwegende dat op grond van artikel 12 van de wet van 25 maart 1876 gewijzigd door artikel 4 van het K.B. n° 63 van 13 januari 1935 het Hof van Verbreking bij Arrest dd. 22 februari 1944 (Pas. 1944 n° 7.8.9 I blz. 219) verkondigt dat de Rechtbank van Koophandel hare bevoegdheid moet bepalen op grond van de dagvaarding;

Overwegende dat volgens de dagvaarding de betwisting tot voorwerp heeft de vergoeding van schade geleden ten gevolge van stoffelijk letsel; dat, op grond van de dagvaarding er niet kan geleerd worden dat het ongeval zou kunnen aanleiding geven tot een dubbele vordering toebehorende aan eiser met dezelfde verweerder; dat het niet blijkt dat eiser een lichamenlijk letsel of een ziekte zou geleden hebben;

Overwegende dat bijgevolg het artikel 12, extensief geïnterpreteerd, geen toepassing vindt op de hoofdeis; dat deze Rechtbank bevoegd is, daar verweerder handelaar is en hem een quasi-delict verweten wordt, die een handelsdaad is zolang het niet be-wezen is dat dit quasi-delict niet gesteld werd in de uitoefening van zijn handel;

Overwegende dat eens de bevoegdheid nopens de hoofdeis vastgelegd, geen latere gebeurtenissen van aard kunnen zijn deze bevoegdheid te wijzigen uitgenomen wat de verzendingen betreft in de gevallen voorzien door artikel 37bis der bevoegdheidswet; dat deze gevallen niet voorkomen ter zake daar de hoofdeis noch verknocht is noch hangende met een zaak aangeboden voor een Rechtbank van Eerste Aanleg;

Overwegende dat, wat de tegeneis betreft, eiser op tegeneis erkent dat het ongeval hem een dubbele vordering geeft tegen verweerder op tegeneis, dat bijgevolg bij toepassing van artikel 12 (extensief) de Burgerlijke Rechtbank bevoegd is om over gans zijn dubbele vordering te kennen;

Overwegende dat de beschikkingen van artikel 12 (extensief) bijzondere beschikkingen zijn die dienen verkozen te worden boven de algemene beschikkingen van de artikelen 8 en 11 der wet van 15 maart 1932 die de artikelen 37 1° en 50 der wet van 15 maart 1876 wijzigden (Specialia praevalent Generalibus, Cassatie 13 juni 1907, Pas. I, 29-1);

Overwegende dat de rechtbank dus onbevoegd is om over de tegeneis te kennen;

Overwegende dat er grote onenigheid heeft bestaan in de rechtspraak aangaande de toepassing van artikel 12 der bevoegdheidswet, en nog bestaat; dat de hierboven aangenomen stelling o.m. gesteund wordt door Hrb. Aalst 22 juli 1947, R.W. 1948, kol. 616; Lepage, Rev. crit. J. B. 1955, blz. 72, n° 54 en 1958, blz. 327; Hrb. Gent, 1e Kamer, 24 juni 1953, Quatens t/ Arens (onuitgegeven); Ber. Gent, 11 december 1954, R.W. 1955, kol. 1464; en bevochten wordt door: Hrb. Gent, 2e Kamer, 6 maart 1951, R.W. 1952-53, kol. 1342; Hrb. Gent, 2e Kamer, 12 februari 1952, R.W. 1952-1953, kol. 115; Moyaert in R.W. 1952-53, kol. 115; Hrb. St.-Niklaas 12-10-1954 en 17-1-1956; Brussel 27-3-1950, R.W. 1949-50, kol. 1419, Leuven 25-10-1949, R.W. 1950, kol. 1420;

Ten gronde :

Overwegende dat aan verweerder verweten wordt als weggebruiker niet meester te zijn gebleven van zijn snelheid en, zijn voertuig niet tot stilstand te

hebben kunnen brengen voor een voorzienbare hindernis (artikel 26, 1 Wegcode);

Overwegende dat de rijdende vrachtwagen van eiseres zichtbaar was voor verweerder; dat verweerder zich er moest aan verwachten dat deze vrachtwagen plots kon remmen; dat volgens artikel 26,2 het plotse remmen slechts als fout ten lase van een autovervoerder kan gelegd worden wanneer hij plots remt zonder dat dit vereist is voor zekerheidsredenen;

Overwegende dat R. Van Roye in «Le Code de la circulation», uitgave 1956, n° 1126 en volgende zeer duidelijk uiteenzet wanneer de plotse remming gerechtvaardigd is;

Overwegende dat de plotse remming niet mag ingegeven zijn door persoonlijke redenen zoals remproeven, stilstand aan een verkoopbarak, aan een drankhuis, enz... maar dat de plotse remming gerechtvaardigd is wanneer ze gedaan wordt o.m. om aan lichtseinen te gehoorzamen die door bevoegde agenten gegeven worden;

Overwegende dat de autogeleider die in de duisternis rode lichtseinen ziet in een zeer delicate toestand verkeert; dat de beoordeling van de afstand dezer seinen niet gemakkelijk is; dat hij anderszits verantwoordelijk is wanneer hij te laat of onvoldoende remt; dat in deze omstandigheden de plotse remming gerechtvaardigd is voor zekerheidsredenen;

Overwegende dat verweerder dus alleen een fout beging, nl. deze voorzien door artikel 26 1° der wegcode en verantwoordelijk is voor de schade;

Overwegende dat de hoofdsom der schade, 15.310 fr. niet betwist is;

Overwegende dat verweerder opwerpt dat er geen vergoeding dient toegekend voor gebruiksderiving omdat eiseres beschikt over talrijke vervangingsremorques, en in elk geval een forfaitaire vergoeding volstaat;

Overwegende dat het niet is omdat eiseres zich de kosten getroostte van vervangingsremorques dat verweerder geen dervingsvergoeding zou dienen te betalen; dat deze dervingsvergoeding altijd forfaitair wordt beraamd en in casu mag gesteld worden op 500 frank per dag of $8 \times 500 \text{ fr.} = 4.000 \text{ fr.}$;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Alle meerdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Verklaart zich bevoegd om over de eis te kennen;

Veroordeelt verweerder om aan eiseres te betalen de som van 15.310 fr. + 4.000 fr. = 19.310 fr. met de vergoedende intresten vanaf 9 december 1957 tot op de dag der dagvaarding en van dan af de gerechtelijke intresten;

Veroordeelt verweerder tot de kosten van het geding, voorlopig begroot op 395 fr., registratie- en expeditierechten niet inbegrepen;

Verklaart de eis voor het overige ongegrond;

Verklaart zich onbevoegd om over de tegeneis te kennen;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad spijs elk verhaal en met borgstelling.

VREDEGERECHT TE BERINGEN

18 oktober 1957.

Vrederechter: M. Vranken.

Advocaat: Mr. Geyskens.

Aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen.
— Verhoging van tarief van de premiën. — Toepassing van de bedingen van de verzekeringspolis. — Opzegging door de verzekerde.

De wet van 1 juli 1956 verleent aan de verzekeringsmaatschappijen niet het recht de verzekerde te verplichten een bestaande polis te doen wijzigen en hem een verhoging van de premie met 10 % op te dringen, zolang de overgangsregeling, waarvan sprake in artikel 23 niet verstreken is.

Ondanks het inwerkingtreden van de wet van 1 juli 1956 blijven de bedingen van de verzekeringsovereenkomst, waardoor de rechten van de partijen in geval van verhoging van het tarief der premiën of wijziging van de wetgeving bepaald worden, van kracht en blijven voor de partijen strekken tot wet.

Dienvolgens mag de verzekerde de polis opzeggen indien de algemene voorwaarden van de polis het recht van opzegging voorzien in geval de verzekeringsmaatschappij haar tarief verhoogt en deze de toepassing hiervan eist, al beweert zij de verhoging slechts te eisen, omdat het risico verhoogd is. Hieromtrent is geen betwisting mogelijk, wanneer de polis zoals in casu tevens het recht van opzegging toekent in geval nieuwe wettelijke voorschriften op de burgerlijke verantwoordelijkheid van automobilisten uitgevaardigd worden en de maatschappij weigert de verkering op basis van de gewijzigde wetgeving tegen dezelfde premie voort te zetten.

De bijbetaling van een kleine aanvullende premie tot het einde van het lopende verzekeringsjaar heeft niet de ongeldigheid van de opzegging tot gevolg.

N.V. Belgische Leeuw t/ Bonneau.

Overwegende dat de eis strekt tot betaling van Fr. 3.028,— zijnde de verzekeringspremie door hem verschuldigd ingevolge het door hem op 29 december 1956 ondertekende bijvoegsel;

Overwegende dat de verweerder de gegrondheid van de eis ontkent; dat hij tevens een tegeneis heeft ingesteld ten einde de opzegging van de verzekeringspolis, door hem de 29e december 1956 gegeven, geldig en van waarde te verklaren en te horen zeggen voor recht dat de verzekeringsovereenkomst, tussen hem en de N.V. «Belgische Leeuw» gesloten, verbroken of ontbonden is;

Overwegende dat uit de beweegredenen in het exploit van dagvaarding aangehaald blijkt:

1) dat de premie sedert 9 juni 1952 door de verweerder te betalen Fr. 3.037,— per jaar bedroeg;

2) dat de eiseres de 29e december 1956 getracht heeft door de verweerder een bijvoegsel te doen ondertekenen waardoor het bedrag van de premie verhoogd werd tot Fr. 3.711,—, te vermeerderen met taksen en lasten;

3) dat gezegde verhoging van de premie geëist werd in toepassing van de wet van 1 juli 1956;

4) dat de verweerder geweigerd heeft de verhoging aan te nemen, tengevolge waarvan de eiseres, bij aangetekende brief van 3 januari 1957, aan de verweerder toestond de verhoging te beperken tot de som van Fr. 3.341,—, te vermeerderen met de taksen en lasten;

Overwegende dat de eiseres ten onrechte meent dat de wet van 1 juli 1956 haar het recht verleent om de

verweerder te verplichten de bestaande polis te doen wijzigen en hem een verhoging van de premie van ten minste 10 % op te dringen;

dat inderdaad de artt. 24 en 25 alleen bepalen, dat na het verstrijken van de overgangsregeling waarvan spraak in art. 23 en waarvan de aanvangsdatum bij K.B. van 22 december 1956 bepaald werd op 1 januari 1957, de lopende contracten ofwel van rechtswege ontbonden zijn indien de verzekeraar de vereiste toelating niet bekomt, — ofwel ontbonden kunnen worden in geval de toegelaten verzekeringsmaatschappij de premie niet meer dan met 10 % wil verhogen;

dat echter de datum van het verstrijken van het overgangstijdperk nog niet gekend was toen de verzekeringsmaatschappij aan de verweerder liet weten dat ze een verhoging van de premie eiste, eerst met 20 %, daarna met 10 %;

dat, afgezien van de rechten op dit punt aan de verzekerde door de verzekeringsovereenkomst toegekend, de aanspraken van de eiseres op de verhoging van de premie ten minste voorbarig waren;

Overwegende daarenboven dat de tussen partijen bestaande overeenkomst sommige bedingen behelst die de rechten van de partijen bepalen in geval van verhoging van het tarief der premieën en in geval van wijziging van de wetgeving;

dat, ondanks het in voege treden van de wet van 1 juli 1956, die bedingen nog steeds van kracht zijn en als wet voor de partijen gelden;

Overwegende dat in verband met de verhoging van de premieën het art. 8 van de algemene voorwaarden bepaalt hetgeen volgt: « Komt de maatschappij haar tarief te verhogen en eist zij de toepassing ervan op het of de rijtuigen in tegenwoordig contract aangeduid en weigert de verzekerde-onderschrijver de nieuwe premie, welke er uit voortspruit, te aanvaarden, dan zal tegenwoordige polis wederzijds mogen opgezegd worden, mits voorbericht per aangetekende brief, ten minste één maand vóór de vervalddag van de premie »;

dat, welke ook de beweegredenen mogen zijn die haar ertoe hebben aangezet, de eiseres niet kan ontkennen, dat zij haar tarief werkelijk verhoogd heeft, vermits ze zelf toegeeft daartoe te zijn overgegaan overeenkomstig de gegevens van de technische studie der experts van de Federatie der Verzekeringsmaatschappijen; dat weliswaar de eiseres beweert de verhoging slechts te hebben geëist omdat het risico vergroot was, maar dat ze vergeet, dat ze daartoe geenszins verplicht was en dat noch de wet, noch de overeenkomst haar het recht verleenden, om zonder meer de verweerder te verplichten zijn polis aan te passen en een hogere premie te betalen;

Overwegende dat daaromtrent geen betwisting mogelijk is, daar een zeer belangrijke bepaling van de polis, namelijk deze van art. 6, tweede lid van de afdeling A, aan de verzekerde-onderschrijver het recht toekent om de verzekering op te zeggen, indien in een der landen tot dewelke de verzekering zich uitstrekt de nieuwe wettelijke voorschriften op de burgerlijke verantwoordelijkheid der automobilisten uitgevaardigd worden en indien de maatschappij weigert de verzekering op basis van de gewijzigde wetgeving aan dezelfde premie voort te zetten;

Overwegende dat Bonneu bijgevolg ook, overeenkomstig art. 6 van afdeling A, het recht had de verzekering op te zeggen voor de dag van het in voege treden van de wet van 1 juli 1956, hetzij voor 1 januari 1957 en, a fortiori, tegen de vervalddag van 20 juni 1957;

dat ook aan de geldigheid van de eerste opzegging, op grond van het genoemde art. 6, niet kan getwijfeld

worden, vermits ze gedaan werd onmiddellijk na het verschijnen van het uitvoeringsbesluit d.d. 22 december 1956 in het Staatsblad van 26, 27 en 28 december en dadelijk na de ontvangst van het bericht van de eiseres, waaruit bleek dat deze de polis niet aan de oude voorwaarden zou voortzetten;

dat men ook tegen Bonneu niet zou kunnen invoeren, dat zijn opzegging niet geldig zou zijn, omdat hij voor de periode van 1 januari tot 20 juni 1957 een aanvullende premie van Fr. 319,— aan de eiseres gestort heeft; dat het inderdaad begrijpelijk is dat Bonneu, die de overeengekomen premie voor het lopend jaar reeds op voorhand betaald had, verkoos een klein bedrag bij te storten eerder dan zich bloot te stellen aan het gevaar, ingevolge de dubbelzinnige houding door de eiseres aangenomen, gedurende een zekere tijd niet meer verzekerd te zijn;

dat uit die storting evenwel in geen geval kan afgeleid worden dat hij van de opzegging zou afgezien hebben, vermits hij in zijn brief d.d. 4 januari 1957 duidelijk aan de eiseres liet weten, dat hij bij zijn besluit bleef en zou weigeren de nieuwe op 20 juni vervallende premie te betalen;

Overwegende dat hierbij dient opgemerkt dat Bonneu enkel gehandeld heeft volgens de letter en de geest van de gesloten overeenkomst, waarvan al de bepalingen een geheel vormen, de ene door de andere moeten verklaard worden en vooral te goeder trouw moeten uitgevoerd worden;

dat hetzelfde van de eiseres niet kan gezegd die, in plaats van zelf de verzekering op te zeggen, zoals voorzien in art. 6, indien ze de polis niet aan dezelfde premie wilde voortzetten en in plaats van een deel der op voorhand gestorte premie terug te betalen, de verweerder met een rechtsgeding bedreigde en, in strijd met de door haar aangegane verbintenissen, nieuwe voorwaarden wilde opleggen waarop ze contractueel geen aanspraak mocht maken:

Om deze redenen,

Op tegenspraak en in eerste aanleg beslissend;
Alle andere en tegenstrijdige besluiten van de hand wijzend;

Verklaren niet gegrond en wijzen af de eis ingesteld door de N.V. « Belgische Leeuw »;

Uitsprekend over de tegeneis, ingesteld door de verweerder Bonneu;

Verklaren hem ontvankelijk en gegrond;

Verklaren geldig en van waarde de opzegging door Bonneu aan de eiseres gegeven bij ter post aangezekende brieven van de polis voor automobielen nummer 264.410 A;

Zeggen voor recht dat dienvolgens de verzekeringsovereenkomst tussen partijen gesloten de 20e juni 1946 en achtereenvolgens gewijzigd de 18e augustus 1949 en de 9e mei 1952 heeft opgehouden van kracht te zijn;

Veroordelen de eiseres tot de kosten van het geding.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BIBLIOGRAPHIE

Nederland

- Bruijn A.R.de*, — Het Nederlandse huwelijksvermogensrecht. — Arnham, S. Gouda Quint, D. Brouwer & Zoon.
- Drion J.* — Administratie contra rechter tot de intrekking van het conflictenbesluit. (Oorspronkelijk verschenen als proefschrift Leiden). — 's Gravenhage, Martinus Nijhoff.
- Eysinga W.J.M. van*, — Sparsa collecta. Een aantal der verspreide geschriften. Heruitgeg. door F.M. van Asbeck, E.N. Kleffens, K.P. van der Mandele en J.R. Stellinga. — Leiden, A.W. Sijthoff.

Frankrijk

- Batardon L.* — Mémento des fondateurs de sociétés anonymes. — Dunod.
- Ferron O.* — Le Droit international de la mer. — Minard.
- Gillieron P.* — Les Garanties personnelles en matière bancaire. — Minardes.
- Lassaigne J.* — Elections et attributions des maires et adjoints et des conseillers municipaux. — Delmas.
- Pavès L.* — Bilan réel et bilan fiscal. — Dunod.
- Porot A. et Bardenat Ch.* — Psychiatrie medico-légale. — Maloine.
- Roux M.* — La Protection civile. — Berger-Levrault.
- Tunc A.* — Les Etats-Unis. Lib. générale de Droit et de Jurisprudence.

Engeland

- Blair L.* — The Commonwealth Public Service. — Melbourne U.P. Camb. U.P.
- Cobb G.* — Criminals Confess. — Faber.
- Fauvelle M.* — Questions and Answers on Evidence. — Sweet & M.
- Furneaux R.* — Tried by Their Peers. — Cassell.
- Gordon Strathearn.* — Our Parliament. — Hansard.
- Guide to the Scottish Legal System.* — Cousland.
- Hornby J.A.* — An Introduction to Company Law. — Hutschinson.
- Keeton G.W.* — Social Change in the Law of Trusts. — Pitman.
- McDonald Forest.* — We, the People. — Chicago U.P. Camb. U.P.
- Money D.* — Questions and Answers on Criminal Law. — Sweet & M.
- River J.P. De.* — Crime and the Sexual Psychopath. Blackwell. Sci.
- Tolstoy D.* — The Law and Practice of Divorce and Matrimonial Causes. — Sweet & M.
- Torrance H.M.B.* — Questions and Answers on the Conflict of Laws. — Sweet & M.
- What are the Problems of Parliamentary Government in West Africa?* — Hansard.

Zwitserland

- Berenstein.* — L'influence des conventions internationales du travail sur la législation suisse. — Genève, Bureau internat. du travail 1958.
- Bundesverfassung* — der Schweizerischen Eidgenossenschaft vom 29 mai 1874. Mit den Aenderungen

bis 30 juni 1957. — (Bern) Schweizer, Bundeskanzlei, 1958.

- Hinderman W. E.* — Der Kaufmann im Rechtsstreit, Leitfaden für zivilrechtliche Streitigkeiten, Strafverfahren, Verwaltungsverfahren, — Zürich, Verlag Organisator, 1959.
- Joncheere Th. de.* — Der Rechtsschutz in Verfassungsstreitigkeiten durch die politischen Bundesbehörden. — Winterthur, Keller.
- Siotis J.* — Le droit de la guerre et les conflits armés d'un caractère non-international. — Paris, Libr. générale de droit et de jurisprudence. 1958.

Oostenrijk

- Linder H.G.* — Bundesrats- und Senatsprinzip. Entwicklung u. Darstellung ihrer Formen, sowie die Bedeutung des Bundesratsprinzips für die Bundesrepublik Deutschland. — (Nebst Summarium) Graz, 1957.
- Nedjela L.* — Das österreichische Arbeitsrecht. Zsgest. u. an Hand d. Motivenberichte unter Berücks. des letzten Standes d. Rechtsprechung erl. v. Ludwig Nedjela u. Karl Krejci. — Nachtragslfg. 6. Wien Hollinek, 1958.
- Rechtslexikon.* — Handbuch des österr. Rechtes f. die Praxis. Hrsg. v. Ferdinand Mautaschl, Walter Schuppich u. F. Stagel unter Mitw. zahlr. Fachleute. — Wien Hollinek, 1958.
- Rüger D.* — Eine völkerrechtliche Analyse des rechtstheoretischen Streites um den Status Deutschlands seit 1945 (Mit Summarium) — Graz, 1958.
- Strack E.* — Das Umsatzsteuerrecht in Theorie und Praxis. Nachtr. 5. — Wien, Orac, 1958.

Duitsland

- Becker Günter.* — Die Vergütung von Verbesserungsvorschlägen der technischen und wissenschaftlichen Intelligenz. — Berlin: VEB Dt. Zentralverl. 1958.
- Bergner Manfred.* — Die Besonderheiten der zivilrechtlichen Verantwortlichkeit (Haftung) aus dem Frachtvertrag. — Berlin, VEB Dt. Zentralverl. 1958.
- Delp Ludwig.* — Kleines Praktikum für Urheber- und Verlagsrecht. — Stuttgart: Poeschel, 1958. Werkstatt d. Buches.
- Dieckhoff Albrecht Diedrich Frh. von.* — Zur Rechtslage im derzeitigen Sittenstrafrecht. — Hamburg, Kriminalistik, 1958.
- D'ham Ernst.* — Bürgerliches Recht (1.3. Buch d. BGB.) Lehrbuch f. Studierende d. Verwaltungs- u. Wirtschaftswissenschaften. — Stuttgart Kohlhammer, 1958. Verwaltung u. Wirtschaft.
- Felix Günther.* — Die Rechtsfolgen der Steuersäumnis, Eine systemat. Darst. — Düsseldorf: Verl. Buchhandl. d. Inst. d. Wirtschaftsprüfer, 1958.
- Friebe Günther.* — Die strafrechtliche Verantwortlichkeit des Lehrers (unter besondere Berücksichtigung des Züchtigungsrechts) 2. Aufl. Berlin, Köln, Heymann, 1958.
- Görg Heinz.* — Kleines Lexikon der Sozialversicherung. 2. Aufl. — Stuttgart, Fachverl. f. Wirtschafts u. Steuerrecht, Schäffer, 1957.

- Hentig Hans von.* — Die Kriminalität der lesbischen Frau. — Stuttgart: Enke, 1959, Beiträge zur Sexualforschung.
- Kern Herbert.* — Die Erziehung im Strafvollzug. — Berlin: VEB Dt. Zentral-Verl. 1958.
- Körber Robert.* — Rechtsstaat onder Staat der Rache? Gedanken zur Reformation d. § 7 Gesetz 131. — Düsseldorf, Sternstr. 3; Bund Ehemaliger Internierter und Entnazifizierungsgeschädigter 1958 (Kopft).
- Ksoll Eberhard.* — Verwaltungsrecht, Besonderer Teil. — Düsseldorf Muller-Albrechts, 1958. Dr. Ksoll's jurist. Kurzlehrbücher.
- Lange Heinrich.* — Bürgerliches Gesetzbuch. Allgemeiner Teil. Ein Studienbuch, 4. *neubearb. Aufl.* — München, Beck, 1958.
- Leibholz Gerhard.* — Strukturprobleme der modernen Demokratie. — Karlsruhe: C.F. Müller, 1958.
- Lent Friedrich.* — Sachenrecht, Ein Studienbuch, 7. *durchges. u. erg. Aufl.* — München: Beck 1958: Juristische Kurz-Lenhrbücher.
- Mally Rudolf.* — Kriminalistische Spurenkunde 1.2. — (Wiesbaden Tränkweg: Bundeskriminalamt) 1958. Schriftenreihe d. Bundeskriminalamtes.
- Mauz Theodor.* — Deutsches Staatsrecht. Ein Studienbuch, 8. *unveränd. Aufl.* — München, Beck 1958: Jurist. Kurz-Lehrbücher.
- Nikisch Arthur.* — Arbeitsrecht. B.2. — Tübingen; Mohr (Siebeck), 1959.
- Nipperdey Hans Carl.* — Arbeitsrecht. Sammlung d. wichtigsten in Gesamtdeutschland, in d. Bundesrepublik, in ihren Ländern und in Berlin geltenden arbeitsrechtl. Vorschriften, 5. *neuegestaltete Aufl.* Stand vom 1 Nov. 1958 (Losebl. Ausg) (Grundwerk) — München, Beck 1958.
- Partsch Karl Josef.* — Verfassungsprinzipien und Verwaltungsinstitutionen Kieler Antrittsvorlesung. — Tübingen: Mohr, (Siebeck) 1958.
- Peters Horst Theodor Sautter (u. Richard) Wolff.* — Kommentar zur Sozialgerichtsbarkeit (Ausführl. Erl. zum Sozialgerichtsgesetz) 2. Aufl. Stuttgart. Kohlhammer, 1958.
- Peters Ernst.* — Eherecht. Textausgabe aller geltenden Gesetze, Verordnungen u. Ausführungsbestimmungen unter Ausschluss d. ehel Güterrechts mit kurzen Anm. f.d. Strandesamtpraxis, 3. *völlig neu bearb Aufl.* Frankfurt a. M. —Verl. fr. Standesamtswesen, 1958.
- Reimer Eduard.* — Das Recht der Arbeitnehmererfindung, Bearb. von Hans Schade (u.) Helmut Schippel. 3., *neugest. Aufl.* Berlin E. Schmidt, 1958.
- Richter Max.* — Die Sozialreform, Dokumente u. Stellungnahmen. — Bad Godesberg, Asgard Verl. 1958.
- Salzmann Karl u. Jozef Heinz Eibl.* — Bankrecht. Sammlung d. Gesetze, Verordnungen usw. über Verfassung, Organisation, Geschäftsbetrieb u. Tarirrecht d. Banken. — München, Stutz, 1958.
- Schäfer Adolf.* — Testament und Erbe. Prakt. Fragen d. Erbrechts u. d. Erbschaftsteuer. Bearb. von Günther Schmidt-Weyland, 7. Aufl. Berlin: Titz, 1957.
- Schlegelberger Franz (u.) Rudolf Liesecke.* — Seehandelsrecht Erläutert. Lfg I. — Berlin Vahlen, 1958.
- Siebert Wolfgang.* — Gesellschaftsvertrag und Erbrecht bei der Offenen Handelsgesellschaft. Vortrag geh. vor d. Jurist. Studiengesellsch. in Karls-

ruhe am 2. Juli 1954, erw. Aufl. — Karlsruhe C. F. Müller 1958.

Sievert Hans Heinrich. — Kreuz und quer durch das neue Familienrecht. Ein Grundriss. — Stuttgart, Ulmer, 1958.

Sievert Hans Heinrich. — Kreuz und quer durch das bäuerliche Recht. Ein Grundriss d. Rechtsfragen aus d. Alltag des Bauern. 3 Aufl. — Stuttgart: Ulmer, 1958.

Thomsen Rudolf. — Der erotisch-sexuelle Versandhandel. — (Köln-Klettenberg, Lohrbergstr. 49, Volkswartbund, 1958).

Wimmer August. — Fahrlässige Verletzung und Gefährdung im Strassenverkehr als Straftat und Ordnungswidrigkeit im kommenden Recht. Rechtsdogmat. Untersuchungen u. Gesetzesvorschläge. — (Düsseldorf, Karlstr. 8) Ministerium f. Wirtschaft u. Verkehr. d. Landes Nordrhein-Westfalen), 1958. Verkehrswissenschaftliche Veröffentlichungen.

BALIELEVEN

VOORZORGSKAS VOOR ADVOCATEN

Uitnodiging

De Raad van Beheer van de Voorzorgskas voor Advokaten verzoekt de leden van de vereniging de algemene statutaire vergadering te willen bijwonen die zal gehouden worden op zaterdag 11 april 1959, te 14.30 u., in het Paleis van Justitie te Brussel, in de zittingszaal van de eerste kamer van het Hof van Beroep.

Dagorde :

1. Goedkeuring van het proces-verbaal van de gewone algemene vergadering van 19 april 1958.
2. Verslag van de Raad van Beheer. Goedkeuring van de rekeningen voor het dienstjaar 1958 en voordracht van de begroting voor het komende dienstjaar.
3. Ontlasting van de beheerders.
4. Gedeeltelijke vernieuwing van de Raad van Beheer (artikel 18 der Statuten) door de vervanging van drie overledene of ontslaggevende beheerders en de wederverkiezing van twaalf uittredende en wederverkiezbare beheerders. Benoeming van een adjunct-penningmeester ter vervanging van Meester Devos, overleden.

5. Allerlei.

De advokaten, leden van de vereniging, die verhinderd zouden zijn de vergadering bij te wonen en die wensen zich te laten vertegenwoordigen kunnen daartoe een volmacht verlenen aan een ander lid.

Deze volmacht moet geen bijzondere vorm hebben en kan afgegeven worden aan het bureau van de vergadering.

Het getal stemmen waarover een mandataris kan beschikken is beperkt tot tien (art. 32 van de Statuten).

Voor de Raad van Beheer,
De Voorzitter,
Mr V. Lambert.

WETGEVING

WETSVORSTEL

tot wijziging van de artikelen 1736, 1757, 1758, 1759 en 1762 van het Burgerlijk Wetboek, betreffende de huurovereenkomsten.

Toelichting

Mevrouwen, Mijne Heren,

Artikel 1736 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat, indien de huur zonder geschrift werd aangegaan, de ene partij aan de andere slechts opzegging kan doen met inachtneming van de door het plaatselijk gebruik bepaalde termijnen.

Zoals bekend valt deze aangelegenheid onder de bevoegdheid van de Vrederechters; nu blijkt dat het gebruik van kanton tot kanton verschilt en dat de eigenaars en de huurders er vaak onkundig van zijn.

De uitzonderingswetten die gedurende 15 jaar de huurders hebben beschermd en waarin herhaaldelijk het beginsel is gehuldigd van een opzeggingstermijn van ten minste drie maanden, en vaak van zes maanden, zijn thans verstreken. In de schriftelijk aangegane huurovereenkomsten wordt over het algemeen een opzeggingstermijn van ten minste drie, en soms zes maanden opgelegd. Nu is door de terugkeer tot de vroeger geldende regelen van het Burgerlijk Wetboek opnieuw het plaatselijk gebruik ingevoerd, dat in de meeste gevallen slechts in een opzeggingstermijn van één maand voorziet.

De ter zake geldende gebruiken verschillen trouwens vaak van kanton tot kanton, soms zelfs binnen een zelfde rechterlijk kanton.

Nu heeft die verscheidenheid heden ten dage alle zin verloren. Er mag immers niet uit het oog worden verloren dat de desbetreffende bepaling in het Burgerlijk Wetboek dagtekent van 1804, d.w.z. van een tijdperk waarin de mensen, ingevolge de gebrekkige verkeersmiddelen, nog meer aan hun woonplaats gebonden waren.

Thans zijn afstanden geen hinderpaal meer voor de verplaatsingen van de inwoners. Daaruit volgt dat veranderingen van woonplaats binnen het land zeer vaak voorkomen, wat het eenvormig maken van de opzeggingstermijnen over het ganse land wettigt.

Ten aanzien van de duur van de opzegging moet een correctief worden aangebracht in de beginselen die in het gemeen recht gelden.

Eerst en vooral dient te worden geconstateerd dat dit stelsel sedert 1914 ternauwernood gedurende twee jaar van kracht is geweest. Die vaststelling is wel het bewijs dat het stelsel niet meer rust op beginselen, die dienstig kunnen zijn bij de beslechting van de geschillen, welke heden ten dage ontstaan naar aanleiding van huurovereenkomsten.

Het vraagstuk van de huisvesting behoort thans tot de sociale aangelegenheden waarbij de Staat actief optreedt. De Staat heeft op het gebied van de stedsbouw normen vastgesteld, die de transformatie of de sloping van talrijke gebouwen noodzakelijk maken.

De Staat waakt tevens voor de kwaliteit van de woningen inzake bewoonbaarheid, en beveelt eventueel de sluiting van die welke als krotten moeten worden beschouwd.

Daarbij komt nog de intensiteit van de economische bedrijvigheid, die een grote mobiliteit in de bevolking teweegbrengt.

Aan deze nieuwe toestand is het voorzeker te wijten

dat thans zo veel huurovereenkomsten worden verbroken.

Daaruit volgt een grotere behoefte aan woongelegenheid.

Ten aanzien van dergelijke toestand zijn de door het gebruik bepaalde opzeggingstermijnen klaarblijkelijk te kort om de huurder in staat te stellen een behoorlijke huisvesting te vinden en de nodige maatregelen voor zijn verhuizing te nemen.

Om een denkbeeld te geven van de verscheidenheid die in de gebruiken bestaat, geven wij hierna drie tabellen :

1. — Tabel van de in het arrondissement Brussel geldende gebruiken.

Verschenen in het « Journal des Tribunaux » van 31 januari 1932.

Niet schriftelijke huurovereenkomsten.

Aard van de verhuurde goederen	Duur van de	
	mondelinge huur-overeenkomst	Opzeggings-termijnen Vrije opzeggings-termijn

A. Huizen, met huizen gelijkgestelde appartementen (wet van 8 juli 1924), winkels, werkplaatsen of gedeelten van huizen die gehuurd worden om er handel te drijven :
 Huur betaalbaar per trimester of meer 1 jaar 3 maanden
 Zelfde lokalen :

Huur betaalbaar per maand 3 maanden 1 maand

B. Appartementen :

Huur betaalbaar per meer dan één maand 3 maanden 1 maand

C. Appartementen en « kwartieren » :

Huur betaalbaar per maand 1 maand 1 maand

D. Kamers :

Huur betaalbaar :
 per maand . . . 1 maand 15 dagen
 per halve maand 15 dagen 15 dagen
 per week . . . 7 dagen 7 dagen
 per dag . . . 1 dag 1 dag

N.B. — De duur van de stilzwijgende verlenging is gelijk aan de duur van de niet geschreven huurovereenkomst.

2. — Gent (drie kantons)

1°) Huizen of appartementen met een huurprijs van meer dan 2.100 frank 's jaars worden steeds geacht per jaar te zijn verhuurd.

De opzeggingstermijn bedraagt drie maanden vóór de vervaldag van de termijn.

Met huur van een appartement wordt bedoeld het huren in een onroerend goed van een reeks kamers, die voorzien zijn van alle gewone faciliteiten en de huurder een volledig afgezonderde woongelegenheid bieden.

Tegenover deze huur staat het huren van kamers. Hier bewoont de huurder slechts één of twee kamers en gebruikt hij doorgaans, samen met de verhuurder of andere huurders, verscheidene lokalen in het gebouw.

2°) Huizen en appartementen met een huurprijs van minder dan 2.100 frank worden geacht per maand te

zijn verhuurd. De opzeggingstermijn bedraagt één maand.

3°) Woningen voor arbeiders of ambachtslieden, alsmede kamers waarvan de jaarlijkse huurprijs meer dan 2.100 fr. bedraagt, worden geacht per maand verhuurd te zijn. De opzeggingstermijn bedraagt één maand.

Bedraagt de huurprijs minder dan 1.200 frank, dan wordt de huur geacht per week te geschieden en bedraagt de opzeggingstermijn één week.

4°) Het huren van een appartement per dag wordt aangerekend van dag tot dag bewoning.

3. — Kanton Bergen

I. — Huurovereenkomsten.

Plaatselijke gebruiken nopens de niet schriftelijke huurovereenkomsten.

Aard der verhuurde woningen	Duur van de mondelinge huur- overeenkomst	Opzeggings- termijnen De duur van deze termijnen is
A. Huizen, met huizen gelijk te stellen appartementen (wet van 8 juli 1924), opslagplaatsen, werkplaatsen of gedeelten van huizen die gehuurd worden voor handelsdoeleinden :		
huur betaalb. per trimester	1 trimester	1 maand½
huur betaalb. per trimester	1 semester	3 maanden
huur betaalbaar per jaar .	1 jaar	3 maanden
Zelfde lokalen :		
huur betaalbaar per maand	1 maand	15 dagen
B. Appartementen :		
huur betaalb. per trimester	1 trimester	1 maand½
huur betaalb. per semester	1 semester	3 maanden
huur betaalbaar per jaar .	1 jaar	3 maanden
C. Appartementen en « kwartieren » :		
huur betaalbaar per maand	1 maand	15 dagen
Kamers :		
huur betaalbaar per maand	1 maand	15 dagen
huur betaalb. per 14 dagen	15 dagen	8 dagen
huur betaalbaar per week.	7 dagen	3 dagen
huur betaalbaar per dag .	1 dag	vóór de middag

De duur van de stilzwijgende verlenging is dezelfde als die van de huurovereenkomst.

A. — De huizen of gedeelten van huizen met een tuin van minder dan vier aren, die zonder schriftelijke overeenkomst verhuurd worden, worden geacht verhuurd te zijn voor één jaar, 6 maanden, 3 maanden of 1 maand voor zover de huur betaalbaar is per jaar, per semester, per trimester of per maand; de bij artikel 1736 van het Burgerlijk Wetboek gestelde opzeggingstermijn is gelijk aan de helft van de huurtermijn, behalve voor de huizen of appartementen die voor één jaar verhuurd zijn en waarvoor de opzeggingsstermijn drie maanden bedraagt.

B. — De huizen met een tuin van vier aren of meer, met inbegrip van de door het huis ingenomen oppervlakte, die zonder schriftelijke overeenkomst worden verhuurd, worden geacht voor één jaar verhuurd te zijn.

In dit geval bedraagt de opzeggingstermijn drie maanden vóór de jaarlijkse vervaldag.

Uit het onderzoek van bovenstaande drie tabellen,

die als voorbeelden voor de Vlaamse en Waalse gewesten en voor het Brusselse worden gegeven, blijkt hoe onsamenhangend en vaak onlogisch de toestand is waarin wij terecht komen door de terugkeer naar de gemeenrechtelijke regelen.

* * *

Men hoort wel eens de opwerping dat, als het gebruik de huurder een te korte opzeggingstermijn toekent, de Rechter hem als ongelukkige en te goeder trouw zijnde schuldenaar uitstel kan toekennen. Op die opwerping wordt evenwel geantwoord dat de ongelukkige en te goeder trouw zijnde schuldenaar nu precies niet degene is die zich aan een proces zal wagen, want een proces is voor hem steeds te kostelijk.

Daarom stellen wij voor in deze zaken eenheid te brengen door de eigenaar en de huurder bij het opzeggen te verplichten onderscheidenlijk een termijn van drie maanden en een termijn van één maand in acht te nemen.

Die opzeggingstermijnen gaan pas in op de eerste dag van de maand na die tijdens welke de opzegging wordt betekend.

De ondertekenaars van dit wetsvoorstel zijn eveneens de mening toegedaan dat rekening moet worden gehouden met bijzondere gevallen, zoals bij voorbeeld de huur van appartementen of van gedeelten van onroerende goederen en deze van huizen met belendende moestuin.

In het eerste geval wordt voorgesteld de termijnen op de helft te brengen wegens geringere moeilijkheden in verband met de verhuizing.

In het tweede geval blijven de nieuwe bepalingen van het eerste en het tweede lid van artikel 1736 in beginsel van kracht, maar de huurder zal de Vrederechter mogen verzoeken hem bijkomende termijnen toe te staan om tot het einde van het seizoen over de moestuin te kunnen beschikken.

De betrokken procedure wordt vereenvoudigd, want het zal volstaan dat de huurder daartoe een verzoekschrift indient ter griffie van het Vredegerecht.

De duur van de bijkomende termijnen, welke de rechter zal mogen toestaan, kan in de tekst niet nader worden bepaald, want die zal afhangen van het tijdstip, waarop de opzegging wordt betekend.

In beginsel zal de Vrederechter ten minste de bij de eerste twee leden van het nieuwe artikel bepaalde opzeggingstermijn toekennen, maar, als het belang van de huurder zulks eist, kan hij toestaan dat de huurder het huis en de moestuin bezet tot in september of oktober van hetzelfde jaar.

De bepalingen van het nieuw artikel 1736 zullen van toepassing zijn op de schriftelijke huurovereenkomsten. Daarom wordt voorgesteld een artikel 1736bis toe te voegen.

De artikelen 3, 4, 5 en 6 van het voorstel strekken er toe de verwijzing naar het plaatselijk gebruik weg te laten uit de artikelen 1757, 1758, 1759 en 1762.

Het is immers normaal de nieuwe bepalingen in de plaats te stellen van het plaatselijk gebruik, overal waar het Wetboek hiernaar verwijst.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Artikel 1736 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen door wat volgt :

I. — Indien de huur zonder geschrift werd aange-

gaan, kan de verhuurder, niettegenstaande elke daarmede strijdige overeenkomst, aan de huurder slechts opzegging doen met een termijn van ten minste drie maanden die ingaat op de eerste dag van de maand die volgt op de betekening ervan.

De huurder kan aan de verhuurder slechts opzegging doen met een minimum-termijn van één maand, die onder dezelfde voorwaarden ingaat.

II. — Opzegging wordt gedaan bij ter post aangezekende brief of bij deurwaardersexploot.

III. — Indien de huurovereenkomst betrekking heeft op een appartement of een gedeelte van een onroerend goed, worden de hierboven vermelde termijnen met de helft vermindert.

IV. — Heeft de huurovereenkomst tegelijk betrekking op een huis en op een daaraan palende moestuin met een oppervlakte van ten minste drie aren, dan kan de Rechter bijkomende termijnen toestaan bij bevelschrift verleend op enkel verzoekschrift door de huurder ter griffie ingediend.

Artikel 2.

Er wordt in hetzelfde Wetboek een artikel 1736bis toegevoegd, dat luidt als volgt :

Indien de huurovereenkomst schriftelijk wordt aangegaan voor onbepaalde duur, of indien in de schriftelijke huurovereenkomst een minder lange opzeggings-termijn is bepaald dan in artikel 1736, worden de bepalingen van bedoeld artikel in ieder geval toegepast.

Artikel 3.

In artikel 1757 van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden : « door het plaatselijk gebruik bepaalde » weggelaten.

Artikel 4.

In artikel 1758, § 4, van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden : « wordt zij geacht volgens het plaatselijk gebruik gesloten te zijn » vervangen door de woorden : « worden de artikelen 1736 - III en 1736bis toegepast ».

Artikel 5.

In artikel 1759 van het Burgerlijk Wetboek :

1) worden de woorden : « voor de termijn die door het plaatselijk gebruik bepaald is » weggelaten;

2) worden de woorden : « overeenkomstig de termijn die door het plaatselijk gebruik bepaald is » vervangen door de woorden : « overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 1736 en 1736bis ».

Artikel 6.

In artikel 1762 van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden : « met inachtneming van de termijnen, die door het plaatselijk gebruik bepaald zijn » vervangen door de woorden : « overeenkomstig de artikelen 1736 en 1736bis ».

Henri Deruelles,
M.-A. Pierson.

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 januari - 31 januari 1959)

I. Staats- en Administratief Recht.

1. *Diensten van de Eerste Minister.* — Het K.B. van 24 december 1958 (S. 1 januari 1959, 2) bepaalt aanvullende maatregelen voor de dienstaanwijzing van sommige personeelsleden der rijksdiensten.

2. *Landbouw.* — Bij de M.B. van 18 december 1958 (S. 1 januari 1959, 21) wordt de telling van de winterbezaaiing en van het vee op 1 januari voorgeschreven.

3. *Nationaal Instituut voor Radio-omroep.* — De Wet van 2 januari 1959 (S. 8 januari 1959, 110) wijzigd de wet van 18 juli 1930 op de stichting van het Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-omroep, alsmede het wetsbesluit van 14 september 1945 betreffende het statuut van het Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-omroep.

4. *Nationaal Instituut voor Radio-omroep.* — Het K.B. van 3 januari 1959 (S. 8 januari 1959, 111) stelt de uitvoeringsmaatregelen der wet van 2 januari 1959 houdende wijziging van de wet van 18 juni 1930 op de stichting van het Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-omroep vast.

5. *Oorlogsschade.* — Het M.B. van 7 februari 1956 (S. 8 januari 1959 114) stelt de forfaitaire waarde op 31 augustus 1939 van het levend vee (groot en klein) en van de reisduiven toepasselijk inzake oorlogsschade aan private goederen vast.

6. *Logeerkamers. Prijs reglementering.* — Bij M.B. van 30 september 1958 (S. 8 januari 1959, 118) worden de ministeriële besluiten van 10 juli 1956 en van 12 mei 1958 tot reglementering van de prijzen der logeerkamers afgeschaft.

7. *Onderwijs.* — Het K.B. van 11 december 1958 (S. 9 januari 1959, 138) wijzigd het M.B. van 29 september 1923, houdende het organiek reglement voor de technische faculteit der rijksuniversiteit te Luik.

8. *Middenstand. — Ambachts- en kleine handels- en nijverheidsondernemingen. — Voorwaarden tot uitoefening van het beroep.* — Bij de wet van 24 december 1958 (S. 11 januari 1959, 166) kunnen in de ambachts-, de kleine en middelgrote handels- en de kleine nijverheidsondernemingen voorwaarden tot de uitoefening van het beroep worden ingevoerd.

9. *Lening. — Sabena.* — Bij K.B. van 8 januari 1959 (S. 12-13 januari 1959, 190) wordt de Sabena gemachtigd een lening aan te gaan nominaal groot, 40 miljoen duitse mark.

10. *Prijzen. — Benzine en gasolie.* — Bij M.B. van 24 december 1958 (S. 12-13 januari 1959, 196) wordt het M.B. tot vaststelling der maximum prijzen voor benzine en gasolie opgeheven.

11. *Lening.* — Bij K.B. van 9 januari 1958 (S. 14 januari 1959, 210) wordt de minister van financiën er toe gemachtigd onder door hem vast te stellen

voorwaarden een binnenlandse lening, genaamd « 4.75 % lening 1959-1971 » uit te geven.

12. *Lening.* — Het M.B. van 9 januari 1959 (S. 14 januari 1959, 211) stelt de uitgifte modaliteiten van de 4,75 % lening 1959-1971 vast.

13. *Wegverkeer.* — *Algemeen reglement.* — Bij K.B. van 10 december 1958 (S. 14 januari 1959, 213) wordt het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer gewijzigd en bijgewerkt.

14. *Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw.* — Het K.B. van 19 december 1958 (S. 14 januari 1959, 244) wijzigt het K.B. van 5 december 1955 tot vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Openbare Werken en wederopbouw, sektor Openbare Werken.

15. *In- Uit- en doorvoer.* — De wet van 23 december 1958 (S. 15 januari 1959, 258) bekrachtigt het K.B. van 15 mei 1957 genomen krachtens de bij de wet van 30 juli 1934 gewijzigde wet van 30 juni 1931 betreffende de in- uit- en doorvoer van goederen.

16. *In- uit- en doorvoer.* — De wetten van 23 december 1958 (S. 15 januari 1959, 259) bekrachtigen de K.B.^m van 16 augustus 1957, 16 september 1957 en 24 december 1957 genomen krachtens de wet van 30 juni 1951 betreffende de in- uit- en doorvoer van goederen gewijzigd bij de wet van 30 juli 1934.

17. *Landsverdediging-Militaire opeisingen.* — Het K.B. van 6 januari 1959 (S. 16 januari 1959, 299) wijzigt art. 68 van het reglement over de militaire opeisingen gevoegd bij het K.B. van 3 mei 1939 tot uitvoering van de wet van 12 mei 1927 op de militaire opeisingen.

18. *Landsverdediging - Militaire opeisingen.* — Bij M.B. van 6 januari 1959 (S. 16 januari, 300) worden inzake het recht van militaire opeisingen, bepaalde periodes met de oorlogstijd gelijkgesteld.

19. *Landbouw.* — Het M.B. van 31 januari 1958 (S. 18 januari 1959, 340) stelt het bedrag der premieën toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen vast.

20. *Ministerie van Landsverdediging.* — Het K.B. van 8 januari 1959 (S. 18 januari 1959, 342) wijzigt het K.B. van 16 maart 1954, houdende vaststelling van de schalen voor de bijzondere graden bij het Ministerie van Landsverdediging, alsmede het K.B. van 21 juni 1956 tot vaststelling van het vast organiek kader van het administratief personeel en van het meesters- vak- en dienstpersoneel van het Ministerie van Landsverdediging.

21. *Ministerie van Landsverdediging.* — Het K.B. van 14 januari 1959 (S. 18 januari 1959, 343) stelt de algemene organisatie van het Ministerie van Landsverdediging vast en machtigt de Minister van Landsverdediging om een gedeelte van zijn bevoegdheid over te dragen.

22. *Ministerie van Buitenlandse zaken.* — Het K.B. van 8 januari 1959 (S. 19 - 20 januari 1959, 358) stelt de weddeschalen van de bijzondere graden bij het Ministerie van Buitenlandse zaken en Buitenlandse handel vast.

23. *Economische zaken - Steenkolenmijnen.* — Bij de wet van 31 december 1958 (S. 21 januari 1959, 374) wordt de wet van 5 mei 1958 tot bevordering van de financiering der voorraden van de steenkoolmijnen aangevuld.

24. *Zeevaartonderwijs.* — Het K.B. van 6 januari 1959 (S. 21 januari 1959) stelt de uitvoerige maatregelen van art. 28 der wet van 11 juli 1957 tot regeling van het zeevaartonderwijs vast.

25. *Economische zaken - Toezicht in de steenkolenmijnen.* — Het K.B. van 24 december 1958 (S. 22 januari 1959, 401) stelt de nieuwe begrenzing van de omschrijvingen waarin de afgevaardigden bij het toezicht in de steenkolenmijnen hun ambt uitoefenen, vast.

26. *Ministerie van Financiën.* — Bij K.B. van 29 december 1958 (S. 23 januari, 414) wordt een gerechtelijk- geneeskundige commissie van advies bij het Ministerie van Financiën ingesteld.

27. *Douanekantoren.* — Het M.B. van 22 januari 1959 (S. 25 januari 1959) stelt de indeling en de bevoegdheid van de douanekantoren vast.

28. *Ministerie van Verkeerswezen.* — Het K.B. van 30 december 1958 (S. 25 februari 1959, 459) stelt het organiek kader van het vast personeel der diensten van de klankradio van het Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-omroep vast.

29. *Ministerie van Binnenlandse zaken.* — Het K.B. van 5 januari 1959 (S. 28 januari 1959, 503) wijzigt het K.B. van 19 april 1958 tot vaststelling van het organiek kader van het hoofdbestuur van het Ministerie van Binnenlandse zaken.

30. *Ministerie van Arbeid en Sociale voorzorg.* — Het K.B. van 27 januari 1959 (S. 29 januari 1959, 536) regelt de splitsing van het Ministerie van Arbeid en Sociale voorzorg en verdeelt zijn bevoegdheid over het Ministerie van Arbeid en het Ministerie van Sociale Voorzorg.

31. *Onderwijs.* — Het K.B. van 27 november 1958 (S. 29 januari 1959, 555) stelt in de rijkslandbouwhogescholen een getuigenschrift voor speciale studien in de fytofarmacie en fytiatrie in.

32. *Economische zaken. — Toezicht in de steenkolenmijnen.* — Bij K.B. van 31 december 1958 (S. 30 januari 1959, 581) worden de wetten betreffende de afgevaardigden- werklieden bij het toezicht in de steenkolenmijnen gecoördineerd.

33. *Landsverdediging.* — De wet van 27 januari 1959 (S. 31 januari 1959, 614) stelt het contingent van het leger voor het jaar 1959 vast.

II. Rechterlijke Inrichting.

34. *Justitie- Reiskosten van getuigen.* — Het K.B. van 16 december 1958 (S. 4 januari 1959, 64) wijzigt wat de reiskosten van de getuigen betreft, het K.B. van 24 mei 1933 dat betrekking heeft op het tarief van gerechtskosten in burgerlijke- en handelszaken, alsmede het regentsbesluit van 15 februari 1946, dat betrekking heeft op de rechten en uitschotten van de deurwaarders.

35. *Justitie. - Griffiersklerken.* — Het K.B. van 6 januari 1959 (S. 9 januari 1959, 135) stelt het aantal griffiersklerken in ieder gerecht vast.

36. *Justitie. Griffiebedienden en bedienden bij parketten - bezoldiging.* — Het M.B. van 8 januari 1959 (S. 11 januari 1959, 179) wijziget het M.B. van 28 maart 1957 houdende bezoldigingsregeling van de griffiebedienden en boden van hoven en rechtbanken, van de bedienden en boden der parketten en van de burgerlijke bedienden en boden van auditoriaat generaal en krijgsauditoriaat.

37. *Justitie. - Dienstreglement rechtbank te Leuven.* — Het K.B. van 5 januari 1959 (S. 15 januari 1959, 286) stelt het dienstreglement der rechtbank van Eerste Aanleg te Leuven vast.

III. Nijverheidsrecht.

38. *Economische zaken - Depot en instandhouding van uitvindingsoctrooien - taksen.* — Het K.B. van 31 december 1958, (S.14 januari 1959, 248) wijziget het K.B. van 29 september 1958 tot vaststelling van de wijze van betaling der taksen verschuldigd voor het depot en de instandhouding der uitvindingsoctrooien.

IV. Arbeidsrecht en Maatschappelijk Hulpbetoon.

39. *Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid.* — Het K.B. van 27 december 1958 (S. 1 januari 1959, 18) wijziget het regentsbesluit van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid.

40. *Werkloosheidsuitkering.* — Het K.B. van 27 december 1958 (S. 1 januari 1959,) stelt het bedrag der werkloosheidsuitkeringen vast.

41. *Huiden en lederbedrijf. - Arbeidsduur.* — Bij K.B. van 24 december 1958 (S. 2-3 januari 1959, 36) wordt de beslissing van 26 maart 1958 van het nationaal paritair comité voor het huden en lederbedrijf betreffende de verkorting van de arbeidsduur in het schoen- en pantoffelbedrijf bindend gemaakt.

42. *Houtbewerking. - Arbeidsduur.* — Bij K.B. van 24 december 1958 (S. 2-3 januari 1959, 37) wordt de beslissing van 2 juli 1958 van het nationaal paritair comité voor de stoffering en de houbewerking betreffende de verkorting van de arbeidsduur bindend gemaakt.

43. *Wasserij - ververrij en ontvettingsbedrijf - Arbeidsduur.* — Bij K.B. van 23 december 1958 (S. 4 januari 1959, 56) wordt de beslissing van 14 mei 1958 van het nationaal paritair comité voor het wasserij- ververrij en ontvettingsbedrijf betreffende de vermindering van de arbeidsduur bindend gemaakt.

44. *Huiden- en lederbedrijf.* — Bij K.B. van 23 december 1958 (S. 4 januari 1959, 58) wordt de beslissing van 25 juni 1954 van het nationaal paritair comité voor het huden- en lederbedrijf betreffende de verkorting van de arbeidsduur in de ondernemingen voor vervaardiging van reisartikelen en marokijnwerk bindend gemaakt.

45. *Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en werkloosheid.* — Bij K.B. van 16 december 1958 (S. 4 januari 1959, 60) wordt voor de arbeiders in de steen-

kolenmijnen tijdelijk van art. 81 van het regentsbesluit van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid afgeweken.

46. *Werkloosheidsuitkeringen - begrip « Vrouw Gezinshoofd ».* — Bij M.B. van 29 december 1958 (S. 4 januari 1959, 63) wordt het begrip « vrouw gezinshoofd » bepaald met het oog op de vaststelling van werkloosheidsuitkeringen.

47. *Ziekte- en invaliditeitsverzekering.* — Het K.B. van 31 december 1958 (S. 9 januari 1959, 131) wijziget het organiek K.B. van 22 september 1955 van de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

48. *Ziekte- en invaliditeitsverzekering.* — Het K.B. van 30 december 1958 (S. 10 januari 1959, 153) wijziget het organiek K.B. van 22 november 1955 betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

49. *Broodbakkerij - kleinbakkerijen en banketbakkerijen. - Arbeidsduur.* — Het K.B. van 24 december 1958 (S. 11 januari 1959, 175) stelt de arbeidsduur van het fabricatie personeel tewerkgesteld in de industriële broodbakkerijen, de kleinbakkerijen en de kleine banketbakkerijen vast.

50. *Werklozen.* — Het M.B. van 12 januari 1959 (S. 15 januari 1959, 281) wijziget het M.B. van 23 maart 1954 betreffende de toekenning van bepaalde voordelen aan werklozen die vakherbscholing genieten.

51. *Ziekte- en Invaliditeitsverzekering.* — Het K.B. van 8 januari 1959 (S. 17 januari 1959, 328) wijziget het M.B. van 22 september 1955 tot uitvoering van het organiek K.B. van de ziekte- en invaliditeitsverzekering in de bilaterale en multi-laterale overeenkomsten betreffende de sociale zekerheid waar zij de ziekte- en invaliditeitsverzekering beogen.

52. *Arbeidsbescherming.* — Het K.B. van 11 december 1958 (S. 23 januari 1959, 416) wijziget de artikelen 196, 199, 210, 215, 220, 242, 347, 249, 251, 254 en 262 van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming.

53. *Industriële broodbakkerijen - arbeidsduur.* — Bij K.B. van 19 januari 1959, (S. 26-27 januari 1959, 488) wordt bindend gemaakt de beslissing van 7 juli 1958 in het nationaal paritair comité voor de voedingsnijverheid betreffende de verkorting van de arbeidsduur in de industriële broodbakkerijen.

54. *Meester kleermakers en kleermaaksters - arbeidsduur.* — Bij K.B. van 19 januari 1959 (S. 31 januari 1959, 623) wordt bindend gemaakt de beslissing van 27 augustus 1958 van het nationaal paritair comité voor de meester kleermakers en kleermaaksters betreffende de vermindering van de arbeidsduur.

V. Fiscaal Recht.

55. *Registratie- hypotheek- griffie- en successierechten.* — Bij de wet van 23 december 1958 (S. 7 januari 1959, 86) worden zeer belangrijke wijzigingen aangebracht aan het wetboek der registratie- hypotheek- en griffierechten alsmede het wetboek der successierechten en het wetboek der zegelrechten. In het

algemeen worden bedoelde rechten verhoogd. Deze wet omvat 44 artikelen.

56. *Mobiliënbelastingen*. — Bij K.B. van 24 december 1958 (S. 7 januari 1959, 95) wordt de grens boven dewelke de inkomsten uit spaardeposito's andere dan deze toevertrouwd aan de algemene spaar- en lijfrentekas volgens het gewoon recht aan de mobiliënbelastingen onderworpen.

57. *Invoerrechten*. — Bij K.B. van 5 februari 1958 (S. 11 januari 1959, 170) wordt het tarief van invoerrechten betreffende bepaalde goederen gewijzigd.

58. *Met het zegel gelijkstaande taxen*. — Bij K.B. van 8 januari 1959 (S. 17 januari 1969, 314) wordt het wetboek en de algemene verordening op de met het zegel gelijkstaande taxen gewijzigd.

H. Boonen.

MEDEDELINGEN

Nederlandse Vereniging « Handelsrecht »

Prijsvraag

De Vereniging « Handelsrecht » vraagt :

een critische en rechtsvergelijkende beschouwing omtrent de sociaal-economische en rechtskundige betekenis en de rechtsgevolgen van het eigendomsvoorbehoud ten aanzien van al dan niet gespecificeerde zaken.

Het antwoord moet in de Nederlandse taal zijn gesteld, met de schrijfmachine zijn geschreven en vóór 1 maart 1960 in drievoud worden ingezonden aan het sekretariaat der Vereniging, Eendrachtsweg 61, Rotterdam.

Het zal de naam en het adres van de schrijver niet mogen vermelden, noch enigerlei andere aanduiding van herkomst mogen bevatten, doch voorzien moeten zijn van een motto, dat ook zal moeten voorkomen op een bijgevoegde gesloten verzegelde enveloppe, welke naam en adres van de schrijver volledig moet behelzen. Voorts zal het antwoord een correspondentieadres moeten vermelden, hetwelk eveneens geen aanwijzingen omtrent de schrijver mag geven.

De beoordeling der inzendingen zal geschieden door een jury, bestaande uit de heren Prof. Mr J.H. Beekhuis, Mr A.G. Lubbers en Mr J.R. Schaafsma.

De Vereniging stelt een bedraf van f 1000,— (een duizend gulden) beschikbaar ter beloning van de beste inzending, welke een prijs waardig wordt gekeurd, met dien verstande, dat de jury de bevoegdheid heeft genoemd bedrag onder meer inzenders te verdelen dan wel slechts een gedeelte daarvan toe te kennen.

De naam (namen) van degene(n), die een prijs waardig wordt (worden) geoordeeld, wordt (worden) openbaar gemaakt.

De Vereniging krijgt het auteursrecht van de bekroonde inzendingen; de niet-bekroonde inzendingen worden desgewenst aan de opgegeven correspondentie-adressen teruggezonden.

De beslissing der jury is onherroepelijk. In gevallen, hierboven niet voorzien, beslist het Dagelijks Bestuur van de Vereniging.

Vereniging « Handelsrecht »

Hijmans Van den Bergh, Voorzitter.

Dutilh, Secretaris.

Utrecht/Rotterdam, februari 1959.

TIJDSCHRIFTEN

Rechtskundig Tijdschrift voor België : jrg. 1959 - n° 3 :

Wilmots J. : De woonstbezoeken der bekeurders in Douanen- en Accijnzenzaken. — Van Lennep R. : De middelen van verhaal in congolees burgerlijk procesrecht in vergelijking met het metropolitaans recht.

Tijdschrift van de Vrederechters : jrg 1959 - n° 1 :

Redactieraad. — Ereraad. — Union des Juges de Paix. — Herziening van de Wetgeving en van de Reglementen op de politie van het verkeer en van de besluitwet van 14 november 1939 betreffende de be-teugeling van de dronkenschap.

Tijdschrift voor Notarissen : jrg. 1959, n° 2 :

I. Claeys Bouuaert : Het fiscaal dienstjaar.

Nederlands Juristenblad : jrg. 1959 - n° 11 :

Diamand W. : De Nederlandse activiteiten naar aanleiding van het Bundesrückerstattungsgesetz. — Van Panhuys W. : De Rechtspersoonlijkheid van het Koninkrijk volgens het Statuut. — Nolen G. E. : Pactum de compromittendo Arbitrageregeling B.N.A. — Langemeijer G. E. : Bijzonder minima bij verkeersdelicten.

Advokatenblad : jrg. 1959 - n° 2 :

Van Doorne P. W. : Bij het afscheid van Jhr. H. De Ranitz. — Slagter W. J. : Huldiging van Mr W. M. E. van Rossem te Rotterdam. — Bordewijk F. : Laatste gesprek met Bram Fontein. — Jebbink P. J. : « The Third Man » in de strijd om het recht.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie : jrg. 1959 - n° 4575 :

Luijten A. A. E. : De langstlevende alles. — Idema A. A. : Art. 29 van de Registratiewet.

Rechtsgeleerd Magazijn Themis : jrg. 1959 - n° 1 :

Böhtlinck F. R. en Glastra van Loon J. F. : Het begrip rechtsregel. — Van Iterson W. : Bij authentieke acte geconstateerde inbezitting naar oud-Nederlands recht.

Journal des Tribunaux : jrg. 1959 - n° 4228 :

Rasir R. : La justice paritaire est-elle un mythe ?

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer : jrg. 1959 - n° 105 :

Waleffe F. : Les Droits de l'Homme au Congo belge.

Jurisprudence du Port d'Anvers : jrg. 1959, vol. 1 & 2

L. Tricot : Observations sur l'exonération de responsabilité du batelier pour dommage à la cargaison en cas d'accident de navigation. — Rechtspraak.

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités : jrg. 1959 - n° 1 :

Art. 1382 — Art. 1385 — Art. 1366 — Pouv. Profess. — Transports — Circ. Routiere. — Réparation. — Domm. int.

Recueil Dalloz : jrg. 1959 - n° 10 :

Sornay P. : Le congédiement des délégués du personnel et des membres du comité d'entreprise.

Recueil Général, jrg. 1959 - n° 20058 :

Financement des stocks des charbonnages. — Enregistrement. — Taxes assimilée au timbre. — Taxes sur les locations de choses mobilières. — Taxes de transmission. — Succession. — Impôt sur le capital. — Projet de loi modifiant notamment, les droits d'enregistrement, d'hypothèque, de greffe et de timbre et le Code des droits de succession.